

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

gizli ordu

Brendan BEHAN

Güner SÜMER

Brendan BEHAN

Güner SÜMER

G İ Z L İ

O R D U

(THE HOSTAGE)

(Oyun)

BRENDAN BEHAN

Devlet adamlarının, bilginlerin, düşünürlerin, vatan kurtaran aslanların insanların mutluluğunu isteyen kişiler olduklarını, sokaklardaki, evlerdeki, meyhanelerdeki küçük insanlar yüzyıllardır dinliyorlar. İnsanları mutlu etmek üzerine atılan nutuklara inanan safdillerin sayısı da gün geçtikçe azalıyor. Bay Einstein'ın atom üzerindeki buluşu bize yeni enerji kaynakları, hastaların derdine derman olacak olanaklar getirecek diye sevinirken bombası beynimizde patlamadı mı? Kafamızın üzerinde uçuşup duran füzelerin bize Aydan ya da Merih'ten bilmem hangi mutluluğu getireceği palavrasına da bugün aynı safdillikle inanacak mıyız? Devlet adamları, bilgin kişiler, düşünürler: Evet, diyorlar ,bize. İnancaksınız. Sonra nutuklar atılıyor, konferanslar toplanıyor... Bizse bütün bunlara, yüzyıllardır sürüp gelen, iç-dış, soğuksıcak savaşlara karşı duracak gücümüz kalmayınca, matrak geçmesini öğreniyoruz. İçimizdeki öfkeyi ortaya koymak için

küçük bir kahkaha, büyük bir sövgüden daha etkili. Evet, küçük insan artık bize nutuklarında mutluluk hikâyeleri anlatanların karşısına geçip gülmeyi öğreniyor. Tek silâhı bu...

İrlandalı yazar Brendan Behan, tarih boyunca bize asık suratla anlatılan bir yığın değere karşı bu öfkeli kahkahayı atmasını öğretiyor. Yüz on kiloluk kocaman gövdesinin altında çok çelimsiz bir insan sakladığını söyleyen Behan, 1922 de Dublin'de doğmuş. İngiliz dilinin birçok büyük yazarlarının, Shériden, Synge, Wilde, Joyce, Woolfe, O, Casey... yetiştiği bir ülkeden geliyor o da.

Hayatı, yokluk ve bir yığın serüven içinde geçmiş Behan'ın. Onüç yaşında okulu bırakmış. Hemen sonra da İrlandanın parçalanması hareketine karşı kurulan gizli bir teşkilâta, İrlanda Cumhuriyet Ordusuna katılmış. Bir denizcilik şantiyesine bomba koyarken Liverpool'de yakalanmış Üç yılını bir islahhanede geçirmiş. Bu ilk politik deneyinin ürünü sonradan yazdığı bir romandır: «Borstal Boy». Serbest bıraktıktan kısa bir süre sonra tekrar tevkif edilen Behan, tam sekiz yıl İrlanda ve İngilteredeki hapishanelerde kalmıştır. Bu acı deneylerin etkisi ilk romanında olduğu gibi «The Hostage» adlı oyununda da görülür.

Çağımızda insanın yeni bir tanımını yapmak gerekiyor. Bu tanımlı yaparken ukalâlık etmeye kimsenin dayanası yok artık. İnsan tabiatına aykırı ahlâk değerleri, yaşamayan, ölü doğmuş değerlerdir.. Her yerde dürüst, doğru ahlâklı bir insan olduğunu söyleyen insanlara inanmamayı öğrenelim. Çünkü bunu söyleyen adam dürüst, doğru, ahlâklı olmadığı kadar yalancıdır da. Dürüst olmak içten ve açıksözlü olmakla başlar. Behan'ı dünyanın her tarafında sevdiren bu içtenliği, açıksözlülüğü oldu. Zorlama, insan tabiatına aykırı bir ahlâkçılığın kör ettiği kişilerin dışında kalanlar ülkemizde de onun bu açıksözlülüğünü seveceklerdir.

ANKARA TİYATROSU'NDA

GİZLİ ORDU

Yazan

Brendan BEHAN

**Çeviren ve
Sahneye Koyan**

Güner SÜMER

Dekor

Seza ALTINDAĞ

Kostüm

Handan TUĞBAY

Müzik

Sabahattin KALENDER

Işıklar

Yalçın ERDENİZ

Yapım İşleri

İbrahim TUFAN

Reji Asistanı

Şevket ALTUĞ

O Y N A Y A N L A R

PAT

MEG

COLETTE

SHIRLEY

BABA

PRENSES GRACE

RİO RİTA

TERESA

MONSENYÖR

GEMİCİ

BİR MÜŞTERİ

MULLEADY

GILCHRİST

SUBAY

LESLİE

GÖNÜLLÜ

ALFRED

ÇAVUŞ

BİR POLİS

Tuncer NECMİOĞLU

Seden KIZILTUNÇ

Aysan SÜMERCAN

Bilge ERKAN

Tezer ÖZLÜ

Gündüç KALIÇ

Ayton SERT

Tolga TİGİN

Tunca YÖNDER

Aydın ENER

Osman SOYER

Güner SÜMER

Yurdan GÖKLÜ

Ayberk ÇÖLOK

Işık TOPRAK

Şevket ALTUĞ

Asaf ÇİYİLTEPE

Aydın ENER

Osman SOYER

(Perde açıldığında sahnedeki kalabalık bir İrlanda halk dansını oynamaktadır. Meg, evin patronu gazetesini okur. Pat arkadaşı, İrlanda Cumhuriyet Ordusunun eski bir askeri, Mulledy, kiracı. Ve müşteriler sıyah bira içmektedirler. Üç orospu dansederken figürler yapmaktadırlar. Prenses Grace ve Rita Rio, iki homoseksüel de dansa katılırlar...)

PAT — Stop! Haydi bakalım, yenge hanımlar, boşaltın sahneyi! Gidin kendinizi başka yerde teşhir edin!... Namuslu bir yer burası. Herkes tanır. Mebuslar bile. Başka kapıya! Yallah! Dışarı!

KIZLAR — Dışarı!...

GRACE — Yani kötü bir şey mi yaptık canım? Olur şey değil. Ayol kendilerini ne sanıyor bunlar?

SHIRLEY — Eğer herkes sizin gibi olsaydı şerefli bir orospu ömrü boyunca üç şilingi bir araya getiremezdi...

GRACE — Ah! Size söylüyorum Bayan Meg, burada kötü bir şey yapmıyoruz ki. Birazcık hoş görün canım!

SHIRLEY — Dil mi ama! Bugünkü duanı okudun mu canım?

MEG — Prenses Grace!

GRACE — Evet, Bayan Meg?

MEG — Dışarı!

GRACE — Pekli Bayan Meg, dışarı. Gel Ritacığım. Aldırma anam bunlara sen. Hayvandan daha beterler. (Kızlara) Haydi bakalım kızlar! Siz de Amerikalı dostlarınızın evine!

MEG — Size de söylüyorum kızlar. Dışarı! Şenlik bitti.

(Prenses Grace ve Rita merdivenleri çıkarlar. Kızlar çıkarken hoşnutsuzluk hareketleri yaparlar. Barda oturan Shirley ve Colette kalırlar. Bu arada hizmetçi kız Terasa geçer.)

PAT — Ha, sen burada mıydın. Göt bana bakkaldan bir paket tütün al. Hesaba yazdırırsın...

TERESA — Peki bayım, hemen.

PAT — Bana Pat, de.

TERESA — Peki bayım. (Çıkar)

PAT — Ah yarabblm nihayet! Biraz sessizlik canım!...

(Büyük bir gayda gürültüsü)

MEG — Hey, bu da nesl?

PAT — Ha, Monsenyör. Yine gaydasını çalmaya başladı. Yarın Belfast hapishanesinde asılacak genç için cenza marşını çalmayı koymuş kafasına.

MEG — Kafasına koyduysa orada saklasın. Gayda! Hıh! Keçi sesinden farkı yok şu zırlıtının. (İçer)

PAT — Hah, biraz bira versene.

MEG — Kalkıp kendin alamaz mısın?

PAT — Hayır, alamam. Bugün şu külüstür bacağım yüzünden yerimden kımıldıyamıyorum. Ah, savaş meydanında bu hale geldi bu bacak. Şerefli bir yara. (Bacağına ovalar) Namussuz, canıma okudu yine bugün.

(Colette bardan kalkar Pat'a bira getirir.

Pat içer)

MEG — Neyl var bacağının? Varis mi?

PAT — Ne varisl? Biliyorsun ki canıma okuyan asıl ayak parmakları...

MEG — Bacaksız bir adam olsan belki hiç acı çekmezdin.

PAT — Doğru. Çekmezdim. Gel de bir şey anla bu lâftan. Yok canım, hava nemli de ondan.

MEG — Biraz az içsen belki kendini daha kuru hisse-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

derdin. Biradan daha nemli hiç bir şey yoktur.

PAT — Boyle kötürüm bir ihtiyarla, bacağıını Mullinger savaşında yitirmiş eski bir askerle dalga geçmeye utanmuyor musun ?

MEG — Baksana... Sahiden asacaklar mı dersin ?

PAT — Kimi ?

MEG — Şu Belfast'taki delikanlıyı...

PAT — Bir aynasızı haklamış, ha ?

COLETTE ve SHIRLEY — Ka-za- ile...

PAT — Kaza ile yahut değil, yarın sabah saat sekizde Klimanjora'dan daha yüksek bir yerde sallanacak demektir!

MEG — O da neymiş ?

PAT — İsviçrenin güney yanında bir dağ.

MEG — Yavrucak ne demiş biliyor musun, Pat ? Demiş ki, Cumhuriyet ordusunun gerçek bir askerine yaraşır şekilde öleceğim: Gülümsüyerek...

PAT — Ya, öyle mi ? Bu güzel gülümseyiş için ona güzel bir idam sehпасı hazırlarlar. Aynı gülümseyiş bana yiten bacağıını geri getirmedil...

MEG — Görüyorsun. Yine de her gün ödevini bilen birisi çıkıyor...

PAT — Bana kalırsa sen kendini hâla 1920 lerde sanıyorsun. İngilizlerin burada olduğu günlerde.

MEG — Onlar her zaman buradalar, İngilizler, kuzeyde. Merkezleri Belfast...

PAT — Hey yarabbim! Bu kadın bizim Monsenyörün gaydasından daha farfaracı. İnsanın bir saatinin olmaması ayıp değil mi ? Ama bizim Monsenyörün meselâ, takvimden bile haberi yok. Kendini hâla 1916 yılında sanıyor. Şunu bir kere daha kafanıza koyun ki bütün bunlar eski hikâyeler. Bitti. Unutun artık! Söyler mısın bana, şu Cumhuriyetçi gizli ordu ne işe yarıyor ? Çünkü bu ülkede ne cumhuriyet var, ne de gizli bir şey. Hayır, bugün hâlâ bağımsızlık için savaş hikâyesi. Hıh, bu hikâyenin de en aşağı Fox - trot ka-

dar modası geçti.

MEG — Yok canım! Ama sebep, sebep daha ölmedi, değil mi? İrlanda bağımsızlığına kavuşmadan da hiç bir zaman ölmeyecek. Anlaşıldı mı? Yaşasın hürriyet! Yaşasın gizli ordu!

PAT — Yaşasın! Hah, bu lâflar bir birleşme evi için yeterli kadar müstehcen değil...

MEG — Ne evi, ne evi?

PAT — Birleşme evi. Randevu evinin kibarcası.

MEG — Gelirin yarısından fazlasını yerken iyi değil mi? Bütün bu paraları ne yapıyorsun, ha? Söyle...

PAT — Yerine koyuyorum.

MEG — Evet, at yarışlarında...

PAT — Ben olmasaydın gemini nasıl yürütürdün? Monsenyörün verdiği üç beş kurusla mı? Sonra ben olmasam bütün İrlandada Monsenyörle kim ilgilenirdi? Ben, onun eski silâh arkadaşı!...

MEG — Hep aynı hikâye...

PAT — Eğer burada Monsenyörle beraber kalıyorsam eski günlerin yüzü suyu hürmetine kalıyorum. Kan düşmanlarımıza karşı bayrağımızı dalgalandırdığımız günlerin yüzü suyu hürmetine. O zamanlar bir tek adam bile yanımıza yaklaşmaya cesaret edemezdi. Hey gidi günler! Oysa bugün bir küçük bira istesem bacağımı yerinden kıpırdatacak halim yok. Haydi, size onun şerefine bir şarkı söyleyeyim...

MEG — Haydi bakalım.

PAT — Alfred...

(Piyaniist piyanosunun arkasından kafasını çıkarır bakar, sonra çalmaya başlar. Pat «Kasımın onsekizinci günü» şarkısını söyler.)

Kasımın onsekizinci gününde

Geldiler asker dolu kamyonlarıyla

Geldiler kör talihlerine doğru

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Klkreyerek bzi yok etmeye
Makrom hrine kadar geldiler.

MEG — Daha böyle kaç kıta var?

PAT — On ıkl...

Fakat bütün yitleri çetenin
Beklediler gzlce ara sokaklarda
Beklediler onları, beklediler pusuda
Geldikleri yere göndermek için
Göndermek için alçakları geriye.
Kasımın on sekizinci gününde
Kamyonları ve adamları
Bırakmadılar geride külden başka bir şey
Hiçbir şey gri yamuru altında İrlandanın
Zaferdi kazanılan Makrom hrinde...

MEG — Zafer yıllarının şarkısını söylemek hoşuna gidi-
yor ama bugün çarpışan gençler de umurunda değil. Onla-
rın sizden farkı ne, ha? Deien ne?

PAT — A bombası.

MEG — Ne bombası dedin?

PAT — H. Hidrojen. Kaamı bozan asıl bu. Bzm cum-
huriyeti ordudan çok daha büyük bu meret. Cumhuriyet or-
dusunun da bütün tekl orduların da modası geçti artık.

(Gayda korkunç bir şekilde patlak verir.)

MEG — Hah, ite A bombası...

(Monsenyör girer. Beyaz bıyıklı bir ihtiya-
rı. Geleneksel İrlanda eteklii giymitir. Büyük
adımlarla yrr. Baı dimdiktir. Gaydasından l
ve yanlış bir ses çıkarır; Pat hazırol vaziyetine
geçer. Bu arada Shirley ıkar).

MONSENYÖR — Dikkat! Fenagar Math?

PAT — Buyurun generalim!

MONSENYÖR — Rahat.

PAT — Saol generalim.

MONSENYÖR — (Meg'e) Hürmetler. (Ellini öper)

MEG — Monsenyör...

MONSENYÖR — Her şey hazır mı Patrick?

PAT — Her şey hazır olacak generalim. Şimdi odayı temizliyeceğiz...

MONSENYÖR — Güzel. Çok güzel. Takım neredeyse gelir.

PAT — Takım mı? Yarabbim! Kaç kişi bekliyoruz generalim?

MONSENYÖR — İki nöbetçi bir de tutsak.

PAT — Tutsak mı?

MONSENYÖR — Evet. Şu anda elimizde bir tutsaktan fazlası yok. Ama başlangıç için yine de fena değil...

PAT — Atalarımızın dedikleri gibi: Küçük viski kadehleri büyük sarhoşluklar yaratır.

MONSENYÖR — Ya da bizim dediğimiz, öteki asıl İrlandalıların dediği gibi: Issin yeega hale-ak shng togeok nuh cashlawn. Yani, demek ki: Şatolar birbirini ardından yapılar...

PAT — Nasıl oluyor da bu kadar güzel Galce konuşuyorsunuz generalim? Ben ki ömrümce Dublin'de yaşamışım yine de dediklerinizden tek kelime anlamadım.

MONSENYÖR — Heh, bu yaradılış meselesidir...

(Shirley girer, ardında bir müşteri bir gemici. Çana bir kere vurur.)

SHIRLEY — Gel cicim, buradan...

MONSENYÖR — Kim bu, yeni bir kiracı mı?

PAT — Hayır hayır. Bir çocukluk arkadaşı...

MONSENYÖR — Sakın bir casus filân olmasın?

PAT — Olur mu öyle şey generalim... Ha, şu tutsaktan bahsediyordunuz?

MONSENYÖR — Evet. Bir İngiliz. Az önce Armdgh'da ele geçirilen İngiliz askerlerinden biri.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

PAT — İngiliz mi?

MONSENYOR — Birincisi. Yakında sürüşüyle yakalayacağız buniardan.

PAT — Eh, ya... Ümit ederim hepsini de buraya getirmezler.

MONSENYOR — Hoşuna gitti mi?

PAT — Evet. Cesaret verici bir şey generalim. İrlanda uyanıyor.

(Baba girer. Ardında din adamına benzleyen bir müşteri. Çanı çalar.)

BABA — Bu taraftan tontonum... Babaya lolo olmaz ha... (Merdiveni çıkarırlar.)

MONSENYOR — Pat! Şu giden sakın bir polis olmasın?

PAT — Aman generalim, kendisi piskoposun yanında çalışır.

MONSENYOR — Ah! Çok güzel, çok güzel. Oturum kapandı. Vakit yakındır. Haaaz'roool!...

(Gaydasıyla bir marş çalarak çıkar).

MEG — Rahat.

PAT — Sağol. Görüyor musun, bir bu eksikti. Burayı kışlaya çevirdikleri yetmiyormuş gibi şimdi de bir hapishane haline getirmek istiyorlar.

MEG — Ne olmuş yani? İnsanın içinde savaşımlara yardım etmek için birazcık ateş olmalı. Hiç değilse yarın sabah Belfast'da asılacak delikanlıya yardım etmek için.

PAT — Şu politika palavralarınla kafamı şişirip durma. Önce 1916 paskalyasında sen nerelerdeydin? İrlandalılar kanlarını kıymetli bir dava uğruna akıttıkları günlerde nerelerdeydin, ha?

MEG — Daha doğmamıştım.

PAT — Yine iyi bir bahane buldun. Ta düşman karar-gâhlarına kadar dalıp kendimiz için teçhizat yürüttüğümüz günlerde senin cumhuriyet ordun nerelerdeydi?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MEG Kendi teçhizatını bir meyhanede İngilizin birinden aldığını söyleyen sen değil miydin?

PAT — Ben mi?

MEG — Tabii ya. Bir tabanca, iki yüz mermi, bir çift fotin bağına karşılık, bir şişe bira, iki paket sigara vererek herifi dolandırdığını kendin anlatmadın mı?

PAT — Kim sebep olmuş buna acaba?

MEG — Albayının emri.

PAT — Hah, o. O başka. Ona karşı ayrı bir sevgim vardı. Kendisi karımın kız kardeşinin nişanlısıydı...

(Yukarıda kavga gürültü, patırtılar. Mr. Mulleady, siyahlar giyinmiş, melon şapkalı, bir gemicinin ardından merdivenleri dörder dörden iner. Arkalarından Shirley...)

MULLEADY — Bay Patrick! Bay Patrick! Olur şey değil. Korkunç bir şey korkunç!...

SHIRLEY — Çık dışarı, defol! Pis sığıntı, dışarı!

GEMİCİ — Co to test? Co to Jest?

SHIRLEY — Bu herifin kim olduğunu biliyor musunuz? Bir Polonyalı.

PAT — Eee, ne olmuş yanı?

SHIRLEY — Bir Polonyalı diyorum size. Polonya kömürüyle işleyen Polonya gemilerine binip buraya kadar gelen Polonyalılardan biri...

MULLEADY — Doğru.

GEMİCİ — Co pni mori? Spiezse bardzo...

COLETTE — Ne duruyorsunuz Bay Pat? Sepatlesenize şu herifi...

PAT — Neden yahu? Herif serseri mi?

SHIRLEY — Hayır.

PAT — Hırsız mı?

SHIRLEY — Hayır.

PAT — Peki, nesl var?

SHIRLEY — Hepsinden beter Bay Pat. Bir komünist..

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MULLEADY — Din filân tanımaz bu adamlar,

GEMİCİ — Nie rouzumien. Burza jest powietsu.

SHIRLEY — Ne diyor?

PAT — Bir adamı sepetlemek için tek sebep parası olmamasıdır. Parası var mı?

MULLEADY — Kulaklarıma inanamıyorum. Nasıl ağzınızdan böyle şeyler çıkar Bay Pat?

PAT — Siz kesin sesinizi.

MEG — Eee, var mıymış parası?

GEMİCİ — Mum pragnienie!

PAT — Paran var mı?

GEMİCİ — Nie rouzimien...

PAT — Para? Hey... Money?

GEMİCİ — Pignonze! Tak tak...

PAT — Hah, üstüne bastın. Tak tak...

(Gemici cebinden kağıt çıkarır. Şaşkınlık)

MULLEADY ve **PAT** — Dolarlar!

COLETTE ve **SHIRLEY** — Dolarlar!

(Yukarıda Monsenyör görünür)

MONSENYÖR — Dikkat! İrlanda bu gün kadınlar dahil hepinizin çalışmasına bel bağlamıştır.

SHIRLEY — Di'mi ama. Gel cicim. Dinlerin en güzeli paradır;

(Tekrar çıkarlar)

MONSENYÖR — Rahat. (Çıkar)

MULLEADY — Özür dilerim ama Bayan Meg, olmaz böyle şey. Şu Polonyalı için demek istiyorum. Sizin, benim gibi dini bütün kişiler ne de olsa öyle her şeye göz yumamazsınız...

MEG — Yumabildiğiniz zaman bana bir müjde mektubu gönderin.

MULLEADY — Üç gündür çamaşırlarımı bekliyorum Bayan Meg. Bu gece bir toplantım var ve üzerime giyecek

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bir tek temiz gömleğim yok.

PAT — Şöyle bir okuyup üfleyin hele. Belki de gömleğiniz tek başına çıkar gelir...

MEG — Gidip eski hırsızlar derneğinden bir tane istesenize...

MULLEADY — Bayan Meg!...

MEG — Beni rahat bırakın. Yoksa ödemediğiniz kiralardan başkalarını ha...

MULLEADY — Rica ederim! Eski defterleri karıştırmayalım. Bu meselenin canımı ne kadar sıktığını biliyorsunuz?

MEG — Yallah! Haydi bakalım, şunu alın da gidip odanızı süpürün. (Bir süpürge verir. Mulleady merdivenlerden çıkar.) Eğer şu odaları kiraya vermek musibetli olmasaydı başımda bu düzenbazların, sefihlerin, kocamış öd.eklerin hepsinin de...

PAT — Monsenyörden mi bahsediyorsun?

MEG — Hayır. Şu Mulleady herifinden. Hoş, Monsenyör de şu Cumhuriyet nutuklarıyla kafamı bozmaya başladı ya. Bu nutuklar yine de bir kazançhanede yaşamama engel olmuyor...

PAT — Ne hane ne hâne?

MEG — Kazançhane, Kârhanenin kıbarcası.

MONSENYÖR — (Girerek) Haaaz'rool!

MEG — Buyrun, yine başlıyor... (Önündeki kartları toplar).

MONSENYÖR — Patrick!

PAT — Generalim!

MONSENYÖR — Rahat.

PAT — Sağol generalim.

MONSENYÖR — (Meg'e) Hürmetler. (Elini öper. Pat'a) Patrick, ya işler yolunda gitmezse? Bütün adamlarımızı za güvenebiliriz, ümldederim...

PAT — Hepimizin hayatı sizin elinizdedir, generalim...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MEG — Öyleyse tanrı bizi korusun.

MONSENYÖR — Evet, dediğin gibi. İnsan geceleri böyle biraz sinirli oluyor...

PAT — Eh, savaş heyecanı generalim. Böyledir.

MONSENYÖR — Yeteri kadar yemimiz var mı?

PAT — Atlarımız için mi?

MONSENYÖR — Adamlarımız için.

PAT — Evet evet. İstedığınız kadar.

MONSENYÖR — Saat kaç?

PAT ve MEG — Beş var;

MONSENYÖR — Başka şeylerden konuşalım... Rahatça konuşalım. Kışlarımızdaymış gibi. Eski güzel günlerde olduğu gibi. (Bir an) Sizi dinliyorum...

PAT — Eh, peki. Öh. höö...

MEG — Hadı sana...

PAT — Sırası gelmişken generalim, sizi küçük adınızla çağırmama müsaade buyurursanız Monsenyör adının nereden geldiğini öğrenmek isteyecektim.

MEG — Evet, yani bu bir Fransız adı değil mi?

PAT — Tamamen doğru mösyö...

MONSENYÖR — Yani Milord'un Fransızcası...

MEG — Niye aldınız bu adı?

MONSENYÖR — İngilizlere alt hiç bir şeyi bilmek istemedim. Küçük bir adı bile. Hatta uzun zaman İngilizce konuşmayı reddettim.

PAT — Ha, bak bu doğru. Kendisi her tramvaya binisinde, biletini alabilmek için yanında bir de tercüman bulundurdu.

MONSENYÖR — Evet!

MEG — Ah zavallı adam.

MONSENYÖR — Patrick, bizimkilerden biri için size bir şey söylemeyi unuttum. Vatandaş Pigsey, kendisi malûm sebepten altı aydır hapisshanedeydi. Şimdi bir süre bizim yanımızda kalacak.

PAT — Peki generalim;

MONSENYÖR — Saat kaç?

PAT' ve MEG — Bcğ var.

MONSENYÖR — Bayar, müsaadenizle. Ateş başlamadan önce biraz uyumam gerek. (Çıkar).

PAT' — Buyrun! Vatandaş Pigsey ordu hesabına hırsızlık ettiği için, altı ay yiyor, sonunda onu da doyurmak bize düşüyor.

MEG — Monsenyör hep iyi dileklerle dolu ama öteki dünyayı boylayanlar da hep başkaları...

PAT — İngiliz olmadığını söylüyor ya, o da hikâye...

MEG — Ne İngiliz? Hanı İrlandalıydı?

PAT' — İngiliz diyorum sana. Babası piskopos.

MEG — Nasıl?

PAT' — Protestan piskoposu.

MEG — Aa, onların işi hiç belli olmaz.

PAT — Nasıl bir öğrenim gördüğünü bilemezsin onun. İngilterenin bütün büyük kolejlerine devam etti. Hatta krallığın odasında bile yattı...

MEG — Bir piskopos oğlu, kralla aynı yatakta bile yatabilir.

PAT — Zenginlik nedir bilir o. Yediği önünde, yemediği arkasındaydı. Ta ki bir İrlandalı olduğunu keşfettiği güne kadar.

MEG — Uzun sözün kısası, bu adam İngiliz mi, İrlandalı mı?

PAT — Ne bir İngiliz ne de bir İrlandalı. Bir Anglo İrlandalı.

MEG — Yarabbim! Bu da nasıl oluyor?

PAT' — Bu mu? Bu bir protestanın bir atla birleşmesiyle meydana gelir.

MEG — Ne halt eder peki bunlar?

PAT — Viski içer ve kütüphane'lerindeki çift anlamlı kitapları okurlar...

MEG — Yani demek istiyorsun ki bu adam İrlandalı değildi ama sonradan öyle oldu.

PAT — Hayır. Ana tarafından zaten İrlandalıydı. Babasını da pek görmedi. Annesi öldüğü zaman da buraya geldi, o da İrlanda için ölmeye.

MEG — Zavallı adam.

PAT — Evet, onu ordusunun başında bir deri, bir kemik gördüğüm günler oldu. Atının üzerinde dimdik, sağ elinde bir kılıç, sol elinde İsa'nın bayrağı...

MEG — Peh! Daha tehlikeli hiç bir şey olamaz.

PAT — Ama ne de olsa artık bunadı.

MEG — Eğer dediğin gibi bunanmış olsaydı, Gizli ordunun adamları onu aramak için kendilerini zahmeto sokmazlardı. Bilhassa subay'lar...

PAT — Hangi subaylar?

MEG — Önceki gün gelen şu genç adam.

PAT — Onun bir subay olduğunu nereden biliyorsun?

MEG — Belki general değilim ama buralarda neler döndüğünün farkındayım. Gözlerim de kör değil.

PAT — Sana bir akıl vermemi istersen, geç bu lafları. Çünkü göreceklelerinin yanında gördüklerin birşey değil. Geçen gün gelen o küçük sansarla da Monsenyör ya da benim gibi gerçek askerleri karşılaştırmaya kalkma...

MEG — Hele hele, hani bunağın biriydi Monsenyör?

PAT — Ben tanıdığım zaman öyle değildi.

MEG — Ne zaman bunadı peki?

PAT — Anlaşma yapıldığı zaman.

MEG — Hangi anlaşma?

PAT — Hangi anlaşma! Kaç tane anlaşma var? Yani başımızdakilerin yarısı İngiltereye satıldığı zaman.

MEG — Yani barışçılar.

PAT — Bir yanda yığınla insan bağımsızlık için şereflerine yemin ederken, öteki yanda bu herifler Kuzeydeki altı kontluğumuzu sattılar...

MEG — Bu altı kontluk meselesinde bildiğim fazla bir şey yok ama yemin edenlere gelince onların sayısı da pek fazla değildi.

PAT — Beş yıl devamlı savaş, binlerce ölüm, katliam... Bütün bunlardan sonra zaferi elde edince de üç beş tane politikacı kalkıp Londra'ya gittiler. Birer imza çıktılar, haydi. Gitti altı kontluk...

MEG — Michael Collins'de onların arasındaydı.

PAT — Ha, o başka. Onu Lloyd George baştan çıkarmaya çalışmıştı. Sonunda dayanamayıp boyun eğdi...

MEG — Bana bıraksalar kurşuna dizerdim o herifi.

PAT — Zaten öyle yaptılar.

MEG — Ah! Zavallı!

PAT — Büyük bir askerdil. Evet. Beş yıl savaştı. Hep gülümsüyerek. Ona Prens Rieur derdik. Ha, onun şerefine sana bir şarkı söylüyeyim...

MEG — Haydi bakalım.

PAT — Alfred!

(Piyaniist piyanonun arkasından kafasını çıkarıp bakar. Sonra da Prens Rieur şarkısını çalmaya başlar.)

Kim derman bulur acıma?

Prensım öldü bu sabah.

O kadar büyük, cesur ve içtendi

İngilizler bütün çanlarını, çaldıklarında

Yazık, o kadar paraya satılmayan

Satıldı tüfeğine bir döneğin.

Kim derman bulur acıma?

Prensım öldü bu sabah.

Eğer düşman olsaydı öldüren onu

Eğer can verseydi Dublin'in zindanlarında

Ağlardım onun için gururla

Ama kader böyleymiş, karşı durulmaz.

Kim derman bulur acıma?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Prensim öldü bu sabah.

Artık duymayacağız ateşli kahkahasını

Duymayacağız ayak seslerini artık

O kadar paraya satılmayan

Satıldı tüfeğine bir döneğin, yazık...

Kim derman bulur acıma

Prensim öldü bu sabah?

PAT — Biraz tatsız, değil mi?

MEG — Aldırma. Yine de devlet operasından iyi.

PAT — Savaş daha da bitmedi. Bir çokları bu anlayı-
mayı hazmedemediler

MEG — İngilizler şu altı Kontluğu geri verseler yeter-
di. Onlardan istenen sadece buydu. Bunun için de sonuna
kadar savaşılacak...

PAT — Bu davaya sonuna kadar sadık kalan Monsen-
yördür. Monsenyör'e sadık kalan tek insan da benim. Ama
gizli Orducuları saklamakla da senin karnın doymazdı. Bu-
nun için odaları kime olursa olsun kiraya vermek zorunda
kaldık. Bu yüzden şu asil konak kârhaneye döndü...

MEG — Çok nazıksın!

PAT — Sen üzerine alınma Helene. Ben ötekileri demek
istiyorum. Coiletleri, baba'ları, Shirley'leri!...

(Prenses Grace merdivenlerden yuvarlanırcasına iner).

GRACE — Rezalet!... Bu bir rezalet!...

MEG — Ne oldu gene?

GRACE — Mulleady denen herif... Odasında... Ay re-
zalet... Bir bilseniz ne yapıyor odasında?

MEG — Ne yapıyormuş?

GRACE — Aramızda kalsın. Sizin için utandırıcı bir
şey Bayan Meg. Bu ev için bir yüz karası...

MEG — Kısa kes!...

GRACE — Sanki evimizde yeterli kadar kadın yokmuş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

gibi...

MEG — Kısa kes, dedim. Açık konuş...

GRACE — Pekli pekli. İşte: Yukarıda banyomu alıyordum. Seslerini duydum. Hem çok iyi duydum yanı... Ah, alzin yerinizde ben olsaydım dünyada buraya dışarıdan bir kadın getirilmesine göz yummazdım...

MEG — Ne? Dışarıdan bir kadın mı?

GRACE — Dışarıdan bir kadın, bir yabancı. Bir saatten beri burada. Servis merdiveninden çıkmış olmalı. Nasıl da gürültü yapıyor. Artık geri kalanını da kendiniz görün. Ay fena oluyorum.

MEG — Ne biçim bir kadın? Gördün mü kendisini?

GRACE — Bir şıfıntı!

MEG — Vay deyyus! Yok hayır! Fakat ne sanıyor bu beni? (Bağırır) Bay Mulleady! Bay Mulleady!

(Yukarıdan Bayan Gilchrist'in şarkı söylediği duyulur.)

MULLEADY — Siz mısınız Bayan Meg?

MEG — Ya kim olsun istiyorsunuz?

MULLEADY — Beni mi çağırdınız?

MEG — Çabuk yanınızdaki yaratıkla birlikte aşağıya inin...

RİTA — İşte bu meselede haklısınız. Bu yaşta. İğrenç doğrusu. Tavşanlar gibi. İşin ö'çüsünü bilmiyorlar...

(Mulleady iner).

MULLEADY — Beni mi çağırdınız Bayan Meg?

MEG — Diyelim ki evet;

MULLEADY — Ne istiyorsunuz?

MEG — Diyelim ki sizi çağırdım. Yanınızdaki en a'rağı sınıftan olan yaratığı da. Adını bile bilmiyorum bu kaltağın. Tabii eğer bir adı varsa. (Bağırır) Hey! İsimsiz orospu! Çabuk aşağıya iner mısınız?

MULLEADY — Rica ederim Bayan Meg. Dediklerinizi duyabilir...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MEG — Ümid ederim ki duyar.

MULLEADY — Demek isıyorum ki... Yani o bir hanımerendidir...

MEG — Ya ben? Ben neyim? Bir sokak kadını mı? Yaklaşın Bay Mulleady. Siz bir domuzsunuz. Aksini iddia etmeyin sakın. Her zaman sizi koruduğumu düşündükçe... Hatta şu (Pat) sizi kapı dışarı etmek istediği zamanlarda bile...

RİTA — Hırsız herif!

GRACE — Ahlıksız. Oh! Ne zamandan beri güpheleniyordum zaten...

MULLEADY — Bayan Meg, rica ederim;

MEG — Dahası da var...

MULLEADY — Yalvarırım... Yabancıların önünde değil...

GRACE — Ne yalancı adam...

RİTA — Bir de bana iyi ahlâk cemiyetinde çalıştığını söylemişti, şekerim...

MEG — Siz, eşek arıları, kesin sesinizi...

GRACE ve RİTA — Zzzzzz!...

MEG — Çabuk söyleyin şu şıfıntıya aşağı insin!

MULLEADY — Bayan Meg... Özür dilerim... Fakat o..

MEG — İniyor mu aşağıya, yoksa yukarı çıkıp ben mi getireyim.

MULLEADY — (Çağırarak) Bayan Gilchrist!

MEG — Daha hızlı...

MULLEADY — Bayan Gilchrist!

GILCHRIST — Bay Mulleady?

MULLEADY — Lütfen bir dakika aşağıya inebilir misiniz?

GILCHRIST — Şapkacığımı giymedim daha...

MEG — Nesini nesini?

MULLEADY — Evangeline, yarın başka bir gündür, demiş. Çabuk giyin şapkanızı. Küçük bir gezintiye çıkaca-

giz...

GİLCHRİST — Gellyorum... (Merdivenin üzerinde görür)

MEG — Şapka, ha? Şimdi gösteririm şapkanı sana!

GİLCHRİST — Hayırlı akşamlar! Kim bu sevimli kişiler?

MULLEADY — Öh-höö! Sizi tanıştırayım: Bay Patrick!

GİLCHRİST — Nasılsınız...

MULLEADY — Bayan Meg, Bayan Meg... Bayan Gilchrist!

MEG — Gilchrist, ne biçim bir isim bu?

GİLCHRİST — Çok eski bir isimdir. Bu isme Anayasa kayıtlarında ya da orta çağdan kalma vesikalarda rastlanabilir. Stimolojiye göre bu isim, İsa'nın kabrinden gellyormuş. Yani, İsa efendimizin yeniden doğuşunu beklediği yerin adı...

MEG — Ben de abozanların karı aradıkları bir sokağın adı sanmıştım...

GİLCHRİST — Bana yapılan bu hakaretleri İsa efendimize yapılmış gibi kabul ederim...

MEG — Herkes gibi sen de kendi payına düşeni kabul et. İki saatten beri ne halt ediyordun bu ihtiyar zamparanın odasında?

MULLEADY — Onbeş dakika bile olmadı...

MEG — Kesin sesinizi...

GİLCHRİST — Ruhlarımızdan konuşuyorduk...

(Mulleady ile birlikte, dua vaziyetine geçip «Ruhlarımız» adlı kantik'i söylemeye başlarlar).

Ruhlarımız tutsaktır

Tanrıya yalvarmaktadır

Bu sefalet günlerimizde

Yol gösterin sevgimize

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Olun bizim velimiz
İsteriz ki yüreğimiz
Kalsın size sadık
Size azız kurtarıcımız.
Dua edelim yüreğimiz açık
Dileyelim, büyük gökyüzü
Versin bize biraz ışıık
Kalmasın bize hiç kötülük
İlahi çobanı gök yüzünün
Gel, gel, gel bize
Biz masûm koyunlar Mee-me-me
Baklıyoruz gitmek için cennetinize...

(Çıkış olan Colette, Shirley, baba girerler.)

MEG — Bu zırlıtları olsa olsa kilisedeki dolaplarınızın içinde söyleyebilirsiniz...

MULLEADY — Ne gaflet!

GİLCHRİST — Tanrım! Bu zavallı günahkârı affet. Eustache!

MULLEADY — Evet, öh-höö, Bayan Gilchrist!

GİLCHRİST — Geliniz, Eustache, terkelim bu düşük yer!

MEG — Güle güle sevgilim, mektup yaz!

GİLCHRİST — Eustache, geliniz!

MULLEADY — Gelemem Evengeline! Çünkü daha kira-mı ödemedim.

GİLCHRİST — Acıyorum size, zavallı dostum! Sizin için dua edeceğim...

MULLEADY — Evengeline! Gene gelecek mısınız?

GİLCHRİST — Evet. Eğer tanrı kuvvet verirse... (Orospulara) Tanrı sizi korusun...

MULLEADY — Evengeline!

PAT — Geceleyin geçen bir gemi!

GRACE — Ne olursa olsun, sizin eviniz gibi bir ev için kötü reklâm yanı...

MEG — Sen, kurbağı suratlı, defol gıt kaldırımın üzeri-no akıt salyalarını!

GRACE — Nasıl? Bütün bunları bana mı diyorsunuz Bayan Meg?

MEG — Ya kime olacaktı?

GRACE — Ah, yanı bu kadarı da fazla! Ben olmasaydım yukarıda olup bitenleri ruhunuz bile duymayacaktı...

MEG — Gammazcı!

GRACE — Oh! Yine ben! İşte yine beni azarladı! (Ağhıyarak merdivenleri çıkar.) Rita! Rita! Yine beni azarladı!

PAT — Hey yarabbim! Nerede kaldı bu kız? Tütün mü oldu?

(Terasa koşarak nefes nefese girer.)

TERASA — Tütününüz bayım!

PAT — Kogma böyle! Bacağını kıracaksın.

(Kızın gerisine endişeyle göz atar.)

MEG — Yolunu mu kaybettin?

TERASA — Evet...Öh-höö! Yatakları yapayım mı Bayan Meg?

MEG — Zamanıdır.

TERASA — Tütününüz için özür dilerim bayım. Ben...

PAT — Burada bay yok

TERASA — Pekli bayım.

PAT — Bana Pat de...

TERASA — Bay Pat, galiba... Galiba kapının önünde - bir adam var...

PAT — Bir aynasız mı?

TERESA — Hayır hayır. Çok efendi bir halli var bunun.

PAT — Üzerinde bir yağmurluk, başında da bir bere

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yok mu?

TERESA — Evet, nereden biliyorsunuz?

MEG — Gözleri duvar geçendir onun...

TERESA — Göğsündede bir plaka var. Üzerinde İrlandacadan başka hiç bir dil konuşmadığı yazılı...

PAT — Yine bir süre sağır ve çılgınlar gibi tartışmamız gerekecek...

MEG — Eğer bir beresi varsa muhakkak subaydır...

TERESA — Üzerinde başka bir yazı daha var. Onda da hiç alkol kullanmadığı yazılı...

MEG — Oh! Öyleyse muhakkak bir kurmay subaydır.

PAT — Beklediğim herif olmalı. Şimdi Teresa sana söyleyecek bazı şeylerim var. Sen burada çalışmaya başlayalı pek uzun zaman olmadı. Ama artık aileden sayırsın. Unut ederim ki dilini tutmasını bilirsin, ha?

TERESA — Evet bayım.

PAT — Güzeel. Bu akşam buraya birisi gelecek, bir yabancı. Senin bütün yapacağın ona yemeğini götürmek ve yatağını yapmak. Geriye kalanını anlamaya çalışma...

TERESA — Anlaşıldı bayım...

PAT — Eğer bunu becerebilirsen hayatının sonuna kadar kalabilirsin burada...

TERESA — Teşekkür ederim bayım. Buradan çok memnunum...

PAT — Seninle anlaşmak zor olmayacak.

TERESA — İşimden memnun kalacağınızı umarım...

PAT — Biraz da güler yüzlü olup, şöyle ne bileyim, oynamasını bilsen, daha da memnun olurum...

TERESA — Nasıl bayım?

MEG — Pis lâflarınla kızı rahat bırak, ihtiyar mas-kara...

PAT — Sana bunları söylüyorsam, müşteriler için. Ağırbaşlı olmak buralarda pek hoş görülmez...

TERESA — Bu benim tabiatım bayım, her zaman da

böyleydim.

PAT — Hiç değilse şarkı söylemesini biliyor musun?

TERESA — Evet bayım.

PAT — Görelim bakalım. Alfred!

(Piyaniist başını çıkarıp bakar. Sonra çalınaya başlar. Teresa sahnenin önüne yaklaşır.)

Aç usulca kapıyı

Dışarıda bırak rüzgârı.

Yıllarca ağlıyarak yedim ekmeğimi

Hatırlarım ancak bir tek gün güldüğümü.

Kapa usulca kapıyı

Çabuk gir içeri

Oynayalım seninle iki kardeş gibi

Bir çatıda buluşan iki güvercin gibi.

Düşmanın önünde iyi dayan

İyi dayan güzelim, açma sakın kapını,

Ama yavrucuğum çabuk ol, çabuk gir içeri,

Oynayalım seninle, oynayalım tireli...

KORO - Oynayalım seninle, oynayalım güzelim

Bir ormanda buluşan iki aslan gibi

Olacak dünya güzel, bir arada seninle

Ben senin gülünüm, sen de benim dikenim..

(Cumhuriyetçi ordu subayı şarkı sırasında çirer. Üzerinde bir yağmurluk, başında siyah bir bere vardır.)

SUBAY — Ev, Blok apartımanların içinden geçiyor. Güzel. Bitişiktekilere yıkık yapılarla ayrılmış. Güzel. İki çıkışı var. Güzel... Tavana çıkış, tavan arası yoluyla ve merdiven kapağından... Alt kat... Bodrum merdiveni şimdiki halde yıkıntılar, boş şişeler ve çöp tenekeleriyle tıkalı. Bütün bunları temizlemenizi rica ederim...

PAT — Çöp tenekesi mi? Çöp tenekesi filân yok bod-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

rumda. Sadece bir piyanoyla altmış cilt de Ansiklopedi Britanik var...

SUBAY — İşte bütün o dediğiniz pislikleri temizleyiverin! Bu kadınlar kim?

PAT — Durun hele gözlüklerimi takayım... (Subayın kulağına eğilerek bir şeyler söyler.)

SUBAY — (Çok şaşırması) Ya öyle mi?

PAT — Evet bayım...

SUBAY — Pekâlâ! Şu sıhlı tesislerinizi görebilir miyim acaba?

PAT — Nelerimizi efendim?

SUBAY — Meşkhanelerinizi...

PAT — Yes sir, sir, bu taraftan... Gिरerken yerlere dikkat sir, kayıyor...

(Monsenyör kapıdan kafasını çıkararak)

MONSENYÖR — Haaaz'rool! Başlar yüksekte! Her zaman daha yüksekte! Daha daha yüksekte! Merkez kumandanlığından da yüksekte!

SUBAY — Nasıl?

MONSENYÖR — Rahat! (Kaybolur)

SUBAY — Kim bu kukla?

PAT — Büyük annem.

SUBAY — Biraz ciddiyet rica ederim. Eğer herşeyi düzgünse şu kağıdı da imza edin. Şimdi de geliş fişlerini görmek isteyeceğim. Ya da kıracılarınızın kimlik kartlarını...

(Bütün kızlar gözden kaybolurlar. Meg Teresa ile birlikte çıkar).

PAT — Burada kimsenin kimliği yoktur kumandan. Herkesin adı sahtedir...

SUBAY — Ne demek?

PAT — Fakat emin olabilirsiniz canım. Buradaki insanların hepsi iyi ailedendir. İyi İrlandalılar, iyi vatandaşlardır, herşeyleri iyidir işte...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SUBAY — Eğer işi bana bıraksalardı dünyada böyle bir yerli seçmezdim...

PAT — Neden? Bir tutsak için yeterli kadar iyi bir yer değil mi?

SUBAY — Cumhuriyet Ordusunun tutsağı için değil...

PAT — Şahsen ben kalmanız için ısrar etmem...

SUBAY — Kutsal bir işe hizmet etmek için kendimizin de kutsal kişiler o.mamız gerekir. Patrick Pears söylemiş bunu...

PAT — Sizde de pek kutsal bir hal var ya... Hiç bir cumartesi gecesi buraya gelmediniz mi?

SUBAY — Elbetteki hayır.

PAT — Öyleyse geçen cumartesi gelen ikiz kardeşiniz olmalı...

SUBAY — Eğer bizi burada tevkif ederlerse dünyanın gözünde beş paralık oluruz...

PAT — Bana sorarsanız, beni korkutan asıl Askeri mahkemenin gözü...

SUBAY — Neyse, merkez kumandanlığı ne yaptığını biliyor. Polislin aklına bizi bu evde aramak hiç bir zaman gelmez...

PAT — Daha önce hiç kodese girmişliğiniz var mı sizin?

SUBAY — Hayır...

PAT — Belli...

SUBAY — İngiliz polisi beni korkutmaz.

PAT — Anladık vatandaş! Fakat, hapishane deyince ne gelir aklınıza?

SUBAY — Elbette özgürlüğümün kaybı...

PAT — İnanın bana, en zor olanı bu değil. En zoru, ötekiler, öteki vatandaşlar.

SUBAY — Ne dediniz?

PAT — Sizinle aynı hücrede olanlar. Harekette hangi cepheadendiniz?

SUBAY — Harekette bir tek cephe vardır: Cumhuri-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yet ordus

PAT İnanmayın buna. Bağımsızlıkta durum daha da karışık. 9yılarında ben de sizin gibi düşünüyordum. Benî Kerry'e glermişlerdi. Orada ihtilalin ertesi günü çiftçiler, Lord Troin beş bin hektarlık arazisue el koymuşlar. Hatta toğı aralarında pay edip nefis bir usulle ekip biçmeye başuşlar bile. Merkezse toprak meselesinin Otuz iki kontiğur geri alındıktan sonra halledilmesini istliyordu. O zamanıadar da köylülerin beş bin hektarlık toprağı sahlbine e etmeleri gerekti. Benî de durumu köylülere bildirmeken görevlendirerek Kerry'ye göndermişlerdi... Ama Kerlekl herifler bana nasıl cevap verseler beğenirsiniz: Otuki kontluk onlar için çokmuş, kendileri o kadar obur kişildeğillermiş, bu arada kendileri pekala beş bin hektarı ebk geçinip gidebilirlermiş...

SUBA— Tarım meselesi üzerinde yanılmışlar...

PAT Düşünün bir kere canım, onları meseleler değil, meseleleribevabı ilgilendirir. Ha, ne diyordum? Evet, ben de onlara k verdim. Tuttum kendileriyle birlikte altı ay kaldım. Cra talim yaptırdım. Cumhuriyetçi orduya, bütün ordul: hatta o civarda bulunan İngiliz donanmasına karşı hazkılı bulunmaları için...

SUBA— Fakat bu bir isyan!

PAT Nasıl isterseniz öyle olsun. Sonunda öğrendim ki merkezbulunmadığım sırada benî genel kurmaya gammazlamışl. Askerî mahkeme de tutmuş benî gıyaben idama mahkû etmiş. Ben de kendilerine şöyle haber gönderdim: Mad yokluğumda gıyaben idama mahkum ettiniz benî, öyle idam hükmünü de yine yokluğumda gıyaben infaz edin

SUBA— Yeter! Burada vazife başında bulunuyorum. Kapatın bonuyu.

PAT Pekî pekî. Tutsağınızı ne zaman getiriyorsunuz?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SUBAY — Dokuzla on bir arası!

PAT — Kendisi şu anda nerede bulunuyor?

SUBAY — Daha esir almadık.

PAT — Yok canım! Bit pazarında ucuza bulursunuz belki bir tane!

SUBAY — Size hesap vermek zorunda değilim.

PAT — Ah! Bakın onda yanıyorsunuz. Çünkü burada odaların kirası peşin ödenir...

SUBAY — İstedığınız para mı yanı?

PAT — Üstüne bastınız. Kim sağlık verdi bizim fakirhaneyi size?

SUBAY — St. Vincent de Paul'de asistanım ben!

PAT — Ah, görüyorum. Benim zamanımda ihtilâl adamlarından hiç biri bu çeşit kulüplere ayak basmazdı...

SUBAY — O zaman ihtilâlin içinde komünistlerde vardı...

PAT — Eh, n'olmuş? Yani sizin hangi taraftan olduğunuz belli mi?

SUBAY — Eğer 1916 dakî hareketinizi bilmeseydim sizden şüphelenmeye başlayacaktım... Neyse ki bir casus olmadığınızı biliyorum...

PAT — Siz azızm, üzerinizdeki namus kokusu insanın burnunun direğini kırıyor... Acaba benim için küçük bir sertifika yapamaz mıydınız? Arada bir seçimlere katılmak için işime yarardı. Haydi, lâfı uzatmayalım! Oda kirası! Benim bir özre ihtiyacım var. Eğer burayı basarlarsa, ben odaları kirahıyorum, hepsi o kadar, içinde olup bitenlerse beni ilgilendirmez...

SUBAY — Siz içki paranızı düşünüyorsunuz...

PAT — Evet. Sizininki de. Hepsî beş lira eder.

SUBAY — Üzerimde para yok...

PAT — Bulmaya gayret edin. Çünkü adamlarınız geldiğinde param ödenmemiş olursa herkesi kapı dışarı ederim. Muhafızları da, tutsağı da. Anlaşıldı mı?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SUBAY — Sizin yerinizde ben olsam bundan o kadar emin olmazdım. (Cebindeki tabancayı yoklar. Meg ile Teresa yatak örtülerini taşıyarak girerler.) Ne istiyorsunuz-

MEG — Yatağı yapacağız...

SUBAY — Şimdi meşgûlüz!

MEG — Bana baksana, sabaha kadar bekleyecek vaktim yok benim...

(Prenses Graco bağırarak kızlarla birlikte merdivenlerden iner. Subay geriye döner.)

COLETTE ve GRACE — Bay Pat! Bay Pat!

PAT — Ne? N'oluyor gene?

BABA — Haberler...

GRACE — Radyo haberleri... Dıyorlar ki...

SHIRLEY — Haberler bülteni!

GRACE — Belfast'taki asacakları şu zavallı genç adam için...

(Subay yerine döner. Mulleady merdivenin üzerinde elinde portatif radyo ile görünür. Haberleri nakleder. Fakat herkes bir ağızdan yüksek sesle konuştuğu için sesi duyulmaz.)

SHIRLEY — Evet, evet! Asacaklar!

MEG — Yok canım! Sahl mı?

MULLEADY — Susun! Susun!

SHIRLEY — Şimdi söylediler!

KIZLAR — Ne? N'oluyor? Nasıl?

GRACE — Susun ayol! Ne farfaracı şeyler...

MULLEADY — Resmi haberler.

MEG — Ne diyorlar...

COLETTE — Susun canım! Bir şey duyamıyor ki...

MULLEADY — Ölüme mahkûm... On sekiz... yaşında.. Bu gece hücreğine naklediliyor.. Kuzey İrlanda hükümeti tarafından resmi bildiri... Belfastta...

GRACE — Verin şunu bana. Benim radyom o...

KIZLAR — Susun! Kesin sesinizi!

MULLEADY — Cumhurbaşkanına yapılan bütün müdahalelere, af için yapılan bütün başvurmalara rağmen, hüküm bu sabah sekizde, merkez ceza evi avlusunda asılmak suretiyle yerine getirilecektir. Cezanın hafifletilmesi ihtimali yok...

MEG — Bu ne demek?

PAT — Demek ki bu sefer tamam... Sonu...

TERESA — Tanrım! Ona merhamet et...

MEG — Ya Valerdi? Onun için birşeyler yapamaz mı? Bizim bakanımız değil mi o? Peki, bir bakan neye yarar?

PAT ve **SUBAY** — Valerdi'ya!

(İlk kero aynı düşüncededirler. Bakışlırlar).

MEG — Yedi dil biliyormuş.

PAT — İngilizceyle İrlandaca bunlara dahil değil galiba. Nutuklarından hiç bir şey anlaşılmaz...

MULLEADY — Hey! Yine başlıyor!

PAT — Ne?

GRACE — Önemli haberler mi?

MULLEADY — Vay canına! Bir İngiliz askerini kaçırmışlar...

HERKES — (Subay hariç) Ne?

MULLEADY — Bir baloda... Cumhuriyetçi ordu... Siyah bir arabanın içinde üç adam... Sınır istikametinde... Allah kahretsin, hiç bir şey duyulmuyor...

GRACE — (Radyosunu alarak) Verin şunu bana. Nasıl çalıştığını biliyorum. Susun!

(Birden radyonun sesi duyulur.)

SPIKER — Tekrarlıyoruz: «Armagh, Ulster'e bağlı bir İngiliz askeri, bir balonun çıkışında kaçırılmıştır. Kesin olarak bilinmektedir ki bu kaçırma hareketi Cumhuriyet Or-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

dusu adlı gizli teşkilât tarafından yapılmıştır. Bu gizli teşkilâtın gayesi şiddet yoluyla İrlandanın kuzeyindeki altı kontluğun iltihakını sağlamaktır. Üç adam o'lay yerinde durdukları zaman siyah bir arabanın içinde görülmüşlerdir. Sonradan firar ederek sınıra doğru yola çıkmış'ardır. Tahkikat açılmıştır. Hadise hakkında bilgi sahibi olan herkesin Belfast ya da Dublin'deki soruşturma merkezlerine baş vurmaları rica olunur. Gelecek haber bültenimiz saat 21 de dir...

(Caz müziği)

PAT — Kapatın şunu!

(Uzun bir zaman sessizlik)

MEG — Ya öteki için ne dediler?

MULLEADY — Ne diyecekler? Fazla bir şey değil...

MEG — Belki de son dakikada affederler...

TERESA — On sekiz yaşında...

SUBAY — On sekiz yaşında yahut değil... Astıkları ilk İrlandalı bu olmayacak...

MULLEADY — Ya Kıbristakiler, Araplar, Yahudiler... Ya Afrika siyahları, Kenyadairiler, Hindistandakiler...

SUBAY — Evet, bütün dünya...

PAT — Bunlar İngiliz! Boş bir dakika buldular mı hemen birisini asmak isterler...

(Subayla birlikte çıkar. Bir an. Kızlar, Rita ve Grace hâla merdivenin üzerindedirler.)

MULLEADY — Ben de... Ben de bir hapishane hücresinin ıslak samanlarını bilirim. Zavallı çocuk. Yalnız başına, hücresinde kendisini götürmeye gelecekleri anı bekleyecek. Ne hissedebileceğini çok iyi biliyorum...

MEG — Nereden biliyormuşsun? Daha önce bir kere astılar mı yoksa seni?

MULLEADY — Hayır, fakat bir keresinde hapishaneye düşmüştüm. Kilise parasından ödünç almam için zorla-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

mışlardı beni. Bu yüzden! Ah! Hapishaneye düşmekle zavallı anacığımın yüreğini ne kadar yakmıştım...

MEG — Ben annemin yüreğini hiç bir zaman yakmadım. Çünkü onu hiç tanımadım ki...

MULLEADY — Ne kadar hazın. Anneniz yok muydu?

MEG — Şimdiye kadar annesi olmayan insan hiç görmedim. Odanızı süpürdünüz mü?

MULLEADY — Henüz süpüremedim Bayan Meg... Şu hadiseler yüzünden...

MEG — Öyleyse kışınızı kaldırın biraz... Yoksa oda kirasından başlarım ha... Rita!...

RİTA — Evet Bayan Meg?

MEG — Çabuk gidip yandaki bakkaldan bir kasa bira al. Taşlığa koydurursun, çabuk ol, çünkü Terasa'yla benim bir yığın işimiz var!

RİTA — Derhal Bayan Meg! (Çıkar.)

GRACE — Ayol, Rita, beklesene beni canım! (Rita çıktığı zaman seylirciye dönerek) Ne erkek dmi? (Çıkar.)

TERESA — (Yatağı yaparken) Bu evde garip insanlar var Bayan Meg.

MEG — Garip insanlar her tarafta vardır kızım.

TERESA — Benim en çok sevdiğim şu genç kadın. Arkadaşıyla birlikte ne kadar tatlı bir hall var...

MEG — Prenses Grace mı?

TERESA — Evet. Ne tuhaf bir isim. İkisi çok iyi anlaşıyorlar...

MEG — Çok iyi anlaşılıyorlar...

TERESA — Şimdiye kadar onlar gibi insanlar hiç görmedim...

MEG — Tuhaf! Uzun zamandan beri mi dışardasın?

TERESA — Hayır. Size de söylediğim gibi ilk çalıştığım yer Drumcondra'daki alleydi.

MEG — İyi bir aile mi?

TERESA — Oh, çok iyi, çok iyi insanlardı...

MEG — Peki, neden ayrıldın o ailenin yanından? Bir şeyler mi yürüttün?

TERESA — Efendim?

MEG — Yani birşeyler mi çaldın?

TERESA — Ben hayatımda hiç bir şey çalmadım Bayan Meg...

MEG — Anladık. Bağırma. Ben de çalmadım. Bununla beraber çalmak için elim'e fırsat da geçmedi değil. Ah, ah! Tanrı insana aynı şansı iki kere vermiyor...

TERESA — Hayır... Fakat evde bir öğretmen vardı... İşte... O bana... Anlıyorsunuz değil mi?

MEG — Ah, o bakımdan için rahat olabilir. Öğretmen filân yok burada. Daha önce de söyler okulundaydın değil mi?

TERESA — Evet.

MEG — Peki, rahibeler senin çalıştığın yerden ayrıldığını biliyorlar mı?

TERESA — Hayır. Bilseler pek memnun olmazlardı...

MEG — Bunları Pat'a anlatma. Erkeklerle az konuş daha iyi...

(Monsenyör yukarıda görünür)

MONSENYÖR — Askerler! Yarın sabah saat sekiz bir gece, içimizden en genci, atalarımızın İrlanda için şehit düşenlerin, üç asır önceki kahramanlarımızın karşısına çıkacak. İçimizden bir kişi yoktur ki onun yerinde olmak, toplum meydanında, cellatlarımıza karşı bir utanç nişanesi gibi çarmıha gerilmek için yanmasın! İleri! Zafer için! İrlanda için! İleri!...

(Çıkar.)

TERESA — Asıldığınız zaman canınız yanar mı acaba Bayan Meg?

MEG — Ne bileyim. Hiç denemedim...

TERESA — On sekiz yaşında! Daha hayatın ne oldu-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ğunu bile bilmiyor...

MEG — Ya sen, sen biliyor musun?

TERESA — Bu yaşlarda bir kız erkekten daha çok şey bilir...

MEG — Ne de olsa bir polisi temiz'emiş, şaka değil...

TERESA — Bir İngiliz Polisi'ni Bayan Meg.

MEG — Siz gençler... Garip düşünceleriniz var hepinizin de...

TERESA — Her şey bir yana özgürlüğünü bekleyen bir ülkemiz var...

MEG — Hem şu delikanlı ne de olsa henüz ölmüş değil. Ölümünden önce ağlamak da bir işe yaramaz... Sahi, Alfred! Haydi bize bir şeyler çal...

(Müzik. Jig. Teresa yavaş yavaş dansetmeye başlar. Ritm hızlaşır, kız neçeli bir şekilde dansetmektedir. Kapı açılır. İngiliz üniformalı genç bir asker girer. Çok hoşlanmış bir şekilde gülümsemektedir. Arkasında subay ve gönüllü kapıyı tutmuşlardır. Teresa birden durur.)

LESLIE — Benim için rahatsız olmayın. Dansa bayılırım!

GÖNÜLLÜ — Kapa gagam! Yürü!

(Yandaki odaya iter onu. Leslie öne ilerler ve şarkısını söyler.)

Toprağın üzerinde dünyaya benzer bir yer yok
Boşuna arıyorsun cenneti, mutluluğu boşuna
Yer yüzünde topraktan başka bir şey
Nereye gidersen git, mutlu olacak bir yer yok...
Atmayın taşları annenizin üstüne
O ölürse önce siz ağlarsınız, yalnız başına
Atmayın taşları annenizin üstüne
Daha iyisi atın kavaları babanızın başına...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Biz askerler mutluyuz görmekle
Görmekle güney kutbunu kuzeyden uzakta
Eğer bir hidrojen bombasıyla karışırsa kuzey güneyle
Hoşça kal anacığım, buluşuruz öteki dünyada...

İKİNCİ BÖLÜM

(Aynı dekor.)

(Dışarıya açılan kapı subay tarafından tutulmuştur. Öteki kapıysa gönüllü tarafından. Leslie sahnede yalnızdır. Yatağın önünde bir şeyler arıyormuş gibi gidip gelmektedir. Birden durur, parmaklarını ağzına sokarak bir ısıklık çalar. Cevap yok. Daha hızlı çalar. Subay ve gönüllü aynı anda meydana çıkarlar.)

SUBAY — Ne oluyor?

GÖNÜLLÜ — Ne var?

LESLIE — Bir sigara var mı acaba?

SUBAY — Yasak! Yok sigara filân!

(Çıkarlar. Leslie gezinmeğe devam eder. Sonra yine bir ısıklık çalar)

SUBAY — Yine mi?

LESLIE — Karnım aç...

SUBAY — Şimdi size çayla yumurta getirecekler...

(Çıkarlar. Aynı anda Leslie bir ısıklık daha çalar)

GÖNÜLLÜ — Aklını mı kaçırdın be adam?

LESLIE — Pekî, o kız, ne zaman getirecek çayımı?

SUBAY — Hangi kız?

LESLIE — Demin danseden küçük. Fena parça değildi.

ha?

(Çıkarlar, Leslie yatağın üzerine uzanır.
Prenses Grace, Rita ve kızlar merdivenin tepesinde belirirler, onu görmeye çalışırlar.)

COLETTE — Ne yapıyor?

SHIRLEY — Uyuyor...

BABA — Hayır, ılık çaldığını duydum...

GRACE — Fena oğlan değil yanı, Biraz zayıf ama...

(Birden Pat girer)

PAT — Ne halt ediyorsunuz? Babanızın evi mi sandınız burasını?

RİTA — Ne diyor bu da canım?

COLETTE — Dünyanın parasını ödülünüz.

GRACE — Sonra bir kere ne dümenler çeviriyorlar bakalım şu odanın içinde?

PAT — Orası sizi ilgilendirmez. Odayı dezenfekte ediyorlar.

COLETTE — İçindeki adam'la beraber mi?

GRACE — Kerhane değil, gaz odası!

PAT — Haydi, herkes dışarı!

(Kızlar çekilir, Rita ile Prenses Grace'e yol verirler.)

SHIRLEY — Rica ederim, buyrun Rita...

RİTA — Haydi aman, geçin canım...

COLETTE — Geç sekerim. Önce kadınlar!

GRACE — Nasıl illet ediyor insanı şu kız...

RİTA — Her zaman sinekler gibi üzerimizde...

(Çıkarlar, Pat döner)

PAT — Teresa! (Teresa elinde bir tepsiyle girer). Şimdi gidebilirsin...

(Kız odaya girer. Pat çıkar)

LESLIE — Hello! (Teresa yaklaşıp. Tepsisi elinde hareket-siz durur) Ben de kendi kendime acaba siz bir daha göre-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bilecek miyim diye soruyordum...

TERESA — Çayınızı hazırlıyordum.

LESLIE — Ah! Çok nazıksınız...

(Kız tepsiyi koyacak bir yer arar.)

TERESA — Yatacağınıza, belki biraz bana yardım edebiliydiniz...

LESLIE — Oh, affedersiniz! (Tepsiyi alır.) Sadece bir bardak var. Siz de benimle beraber yemez miydiniz?

TERESA — Ben yemeğimi yedim. (Leslie yemek için oturur.) Şansınız var, Meg sizin için yemeğe fazladan koca bir parça da pasta ekledi...

LESLIE — Ah anacığım! Ne iyi kadın. Kimdir kendisi? (Yemeklerin üzerine atılır. Teresa ona bakar)

TERESA — Patron!

LESLIE — (Ağzı dolı) Biraz önce sizinle beraber olan kadın, değil mi? Hani siz dansederken...

TERESA — Evet, işte o. Karnınız da açmış hani...

LESLIE — Hıı... Hıı... Biliyor musunuz, çok güzel dans ediyorsunuz... Ah, şu eski İrlanda folkloru...

TERESA — Sizin yaşınızda çok yemek gerek, kuvvet almak için... Meg, sizin büyük bir insandan iki kere daha fazla yemeniz gerektiğini söylüyor. Çünkü sizin yapacak iki işiniz var...

LESLIE — Nasıl iki iş?

TERESA — Yaşamak ve büyümek... Bütün küçük çocuklar gibi...

LESLIE — Nasıl küçük çocuklar gibi? Ondokuz yaşındayım ben...

TERESA — Ben de. Hangi günde doğdunuz?

LESLIE — 27 Ağustos.

TERESA — Ben 24 Nisan. Yani sizden daha büyüğüm. (Çıkacak olur.)

LESLIE — Şey! Teresa! Söyle bir iki nefes çekecek

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

LESLIE — Hey! Bir dakika! Adınız ne?

TERESA — Teresa! Neden sordunuz?

bir şey yok mu acaba? Bir kefal filân?

TERESA — Efendim?

LESLIE — Bir sigara?

TERESA — Teşekkür ederim, içmem...

LESLIE — Hayır, yani demek istiyorum ki... Benim için... Bir tane bulamaz mısınız?

TERESA — Galiba, mutfakta, cebimde bir tane olacak. Belki biraz tütünleri dökülmüştür ama... Bay Pat vermişti bana...

LESLIE — Ah! Şu iyi Pat! Kimdir kendisi?

TERESA — Patron.

LESLIE — Yani patronun kocası mı?

TERESA — İşte şu topallayan. Bir bacağına savaşta yitirmiş...

LESLIE — Burası ne çeşit bir yer? Bir otel mi?

TERESA — Evet, bir çeşit... Yani bir kamaç evi... İşte. Gıdıp sigaranızı getirayım.

LESLIE — Dışarı çıkarsan... Şey... Dışarı çıkarsanız... Bir paket alabilir mısınız bana?

TERESA — İrlanda sigarası mı, asker mi?

LESLIE — Farketmez.

TERESA — Asker sigarasını sevmez mısınız?

LESLIE — Ben mi? Seyerim. Her izne çıkışımda eve bir bavul dolusu götürürdüm.

TERESA — Eh, iyi!

LESLIE — On tanelik küçük bir paket yeter...

TERESA — Ya siz, sizin adınız ne?

LESLIE — Leslie...

TERESA — Bir İngiliz adı...

LESLIE — Eh, öyle... (Yatağın altına bakar.)

TERESA — Bir şey mi aradınız?

LESLIE — Hiç canım... Şeyi aramıştım. Şeyi işte...

Bir kül tablası! Ne sandınız yanı? Kaçmak istediğimi mi? Burada tutsağım değil mi?

TERESA — Evet. Elbette. Affedersiniz, gitmem gerek, tepsiyi beklerler...

LESLİE — Gene gelecek misiniz?

TERESA — Gelmeye çalışırım. Biliyorsunuz bir yığın işim var burada...

LESLİE — Teresa! Cumartesi gecesı ne yapıyorsunuz?

TERESA — Hiç. Pazar için bir önlük yıkarım...

(Çıkar. Leslie yeniden ılık çalar.)

GÖNÜLLÜ — Ne oluyor?

LESLİE — Affedersiniz şef, şeyim var da... Şeyi bulamıyorum.

PAT — Ne istiyor? (Gönüllü Pat'ın kulağına bir şey söyle:.) Ha, ilerde sağdan birinci kapı.

GÖNÜLLÜ — Hayır, hayır, hayır! İmkânsız! Ben de aynı durumdayım ama nöbetimi bırakamıyorum...

PAT — Eh, öyleyse ikiniz beraber gidin

GÖNÜLLÜ — Hele bir kumandana soralım.

PAT — Bir adamın bilmem nesi var, bu da mı askeri mesele?

SUBAY — Ne oluyor? (Gönüllü subay'ın kulağına bir şeyler söyler. Subay düşünür, çekinerek.) Pekalâ, öyleyse üçünüz birlikte gidin...

PAT — Fakat ben, benim yok ki...

SUBAY — Siz araziyi tanıyorsunuz. Önden gidin. Haaz'rool! İleri marş! Bir-ki, bir-ki! Sağ, sağ! Kıt'aaa dur! Siz ikiniz kapıyı tutun.

(Leslie tuvalete girer. Subay odada kalır. Bu sırada Teresa girer.)

TERESA — Hey! Leslie...

SUBAY — Ne arıyorsunuz burada?

TERESA — Şey... Nerede?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SUBAY — Ne istiyorsunuz ondan?

TERESA — Hiç bir şey bayım.

SUBAY — Adını nereden biliyorsunuz?

TERESA — Kendisine bir sigara getirmiştım de...

SUBAY — Verin onu bana!

(Sigarayı alır)

TERESA — Onun içindi... Bay Pat vermişti bana...

(Sifon sesi, Leslie ayaklarını sılıyerek çıkar)

PAT — Bir adam rahatladı kumandan!

SUBAY — Haaz'rool! İleri Marş!

GÖNÜLLÜ — Peki ama, ya ben?

SUBAY — Susun! Nöbetinize!

TERESA — Nereden geliyorsunuz?

PAT — Askeri sır.

TERESA — Leslie, size...

SUBAY — Siz, gidip bulaşıklarınızla meşgul olun. Dışarı!

(Kızı dışarı iter. Gönüllü karnını tutarak nöbetine döner. Leslie yatağın üzerine oturur. Subay Pat'i bir kenara çeker.)

SUBAY — Kim bu kız? Acaba...

PAT — Aman kumandan, vazife sırasında böyle şeyleri düşünmek... Yakışır mı size?

SUBAY — Ağzı sıkı mı?

PAT — Bilmiyorum. Yoklamadım. Zaten tipim değil...

SUBAY — Kesin şakayı canım! Kendisinden emin olabilir miyim? Onu öğrenmek istiyorum...

PAT — Şu delikanlının kaçmasına yardım eder diye mi korkuyorsunuz?

SUBAY — Elbette...

PAT — Bana kalırsa onu burada tutabilmek için elinden geleni yapar. Görmüyor musunuz, araları ne kadar iyi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SUBAY — Bence biraz fazla ıyl...

PAT — N'o.muş! Böyle iki güvercini bir arada görmek yoksa hoşunuza gitmiyor mu?

SUBAY — Hiç şaka kaldıracak halim yok.

PAT — Görüyorum. Cebinizde şıkırdatıp durduğunuz mermilerle... Silâh seslerinden hoşlanmakla şakadan hoşlanmak eibetteki birbirinden ayrı şeyler...

SUBAY — Babalık, senin kafada iki tahta eksik galibî?

PAT — Üç tahta, kumandan, üç...

SUBAY — Pek normal değilsiniz.

PAT — Anormalimdir. Çok şükür. (Bir an) Hey!

SUBAY — Ha?

PAT — Sığara!

SUBAY — Ne?

PAT — Haydi haydi, verin çocuğun sigarasını...

(Subay tereddüt eder. Sonra sigarayı masanın üzerine koyar. Dışarıda gürültü,er, gayda sesleri. Bir kalabalığın bağrışmaları duyulur. Işıklar karardığı sırada Leslie sigarasını yakar. Oyunun bütün kişileri sahneye girerler. Sadece yüzleri görünür...)

COLETTE — Gördüm onları...

SHIRLEY — Neredeler?

COLETTE — Sokağın köşesinde...

SHIRLEY — Yaklaşıyorlar mı?

GİLCHRİST — İşte, geçiyorlar!

GRACE — Yüzlerce insan var!

SHIRLEY — Nereye gidiyorlar?

PAT — Şehrin merkezine doğru yürüyorlar...

BABA — İşte bir geçit resmi...

GÖNÜLLÜ — Binlerce insan! Bütün bir şehir...

SHIRLEY — Fakat ne yapmak için?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BABA — Sanki bir cenaze merasımı...

MULLEADY — Belfast'taki mahkûm için bu yürüyüş..

SUBAY — Buralarda çok polis vardır...

MONSENYÖR — Bakın! Ellerindeki bayraklara bakın!

Bağımsız İrlanda!

GILCHRIST — Bir yığın pankart!

MEG — Belfast'taki fedaiyi serbest bırakın...

PAT — İngiltere, dünyanın celladı!

GRACE — On sekiz yaşında, özgürlük uğruna mahkûm!

MULLEADY — Kenya'da, Kıbrıs'da, Hindistan'da...

SHIRLEY — Kaatiller!

COLETTE — Kaatiller! Böyle yazıyor pankartlarında..

(Geçenlere bakarlar ve bağışmaları din-
lerler: «Bağımsız İrlanda! Bağımsız İrlanda
Sesleri yavaş yavaş uzaklaşır...)

BABA — Yaptıklarının hesabını verecekler!

MEG — İngilterenin, üzerine yürümeye bile değmeye-
cek kadar düşeceği günü bekliyorum...

GILCHRIST — «Kitab-ı- Mukaddes» de böyle demiş: «Ve
küller yatakları olacak!»

MULLEADY — «Nehirleri kuruyacak, yiyecekleri ze-
hirlenecek. Her yanlarını ateş saracak. Sonsuzluğun önün-
de kaçacaklar...»

MONSENYÖR — «Duvarlarından içeri vebayı atacağım.
Gecelerini dikenli Arabistan çöllerinde, çakalların arasında,
parçalana parçalana geçirecekler...»

SHIRLEY — Neye yarar bütün bunlar?

COLETTE — Yağlı ipi boynuna taktıkları zaman: «Bü-
tün pankartların canı cehenneme,» diyecek!

MEG — Elden başka ne gelir, tüfeklerin olmayınca...

PAT — Tüfeklerin olsa tanklar istersin... Tankların ol-
sa... Neyse, her zaman bir şey eksiktir zaten...

HERKES — Sinn fein! Sinn fein am hein...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

GILCHRIST — İngiliz bu mu? Ona küçük bir hediye getirdim...

(Karanlık. Herkes çıkar. Işıklar yeniden yandığı zaman, sahnede yatağın üzerinde hareketsiz olarak oturmakta olan Leslie, Pat, Gilchrist, Mulleady ve Meg görülür...)

SUBAY — Tanrı! Tanrı hiç bir zaman eksik değildir...

PAT — Ne biçim bir hediye?

GILCHRIST — Bir makale. Bugünkü gazeteden kestim. Kraliçenin hayatı üzerine olduğu için hoşuna gider diye düşündüm... (Okur) «Sarayın duvarları gerisinde» başlık bu. Kraliçenin devlet hayatı üzerine çok şey biliniyor. Fakat onun özel hayatı üzerine, kım, ne biliyorum diyebilir? Kraliçenin en yakın danışmanlarıyla iş birliği yapılarak yazılan bu yeni ve büyük teftikamız, kimsenin içeri giremediği duvarların gerisinde neler olup bittiğini gözlerinizin önüne serecek. Kraliçenin gizli hayatı en küçük noktalarına kadar! Sırları, kadınsa! ve cinsel meseleleri!... Bütün fotoğraflar, evet, akıllara durgunluk verecek fotoğraflarla birlikte...

MULLEADY — Evangeline!...

GILCHRIST — Kim beni çağırıyor?

MULLEADY — Eğer bu çocuk istemezse makaleyi ben-deniz hatıra olarak saklayabilir miyim?

PAT — Bu yazının onu ilgilendirecek hiç bir yanı yok. Kraliçeyi iyi tanır o. Bütün izinlerini majesteleriyle pışpırık oynayarak geçirmiş...

GILCHRIST — Ben kral ailesine bayılırım. Ne şeker insanlar hepsi de. Ama en çok Tony'yı severim. Ah şekerim Tony. Hafta içinde ne yaptıklarını öğrenmek için her pazar gazeteleri alırım. Ama gazetelerin bir dediği ötekini tutmuyor ki... Ben de pazartesi sabahına kadar düşünüp hangisinin doğru olabileceğine karar veririm...

PAT — İsrar etmeyin diyorum size. Ona bir macera

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

romanı hediye edin daha iyi...

GİLCHRİST — (Leslie'ye) İncil'i ister mısınız?

MULLEADY — Şahsen ben İncil'i bir kere okuyabildim. Yerimden kalkacak halim olmadığı bir gündü...

GİLCHRİST — Hiçbir şey kabul etmemekte hakkı var. İnsan kendinden başka kimseye güvenmemeli... Müzik, Lüt-fen!

(Kendinizden başka dostunuz yoktur. Şarkı-sını söyler).

Okudunuz incilde altın sayfalar
Okudunuz Platonu ve öteki bilginleri
Duydunuz kulaklarınızla doğru sözleri
Barış, umut, aşk ve dayanışma
Ama günün birinde kalırsanız meteliksiz
Bir dilim ekmek kimden istiyebilirsiniz?
Kımseden!

Bir tek iyi dostunuz var, o da kendinizsiniz...

(Herkes çıkar. Teresa gizlice girer.)

TERESA — Leslie! Alın! (Ona bir paket sigara uzatır.)

LESLİE — Nedir bu?

TERESA — Bir paket asker sigarası. İhtiyacınız olur.

LESLİE — Nasıl buldunuz?

TERESA — Yürüyüş sırasında çıktım. Müziği gürültülerle duymadınız mı?

LESLİE — Evet. Uzaktan uzağa...

TERESA — Asılacak çocuk içindi yürüyüş.

LESLİE — Ah, evet! Belfast'taki... Gazetelerde okumuştum bunu. Kışlada herkes ondan bahsediyordu...

TERESA — Bana kalırsa son dakikada affedecekler.

LESLİE — Pek sanmam. Bir polisi haklamış...

TERESA — O kadar genç ki...

LESLİE — Onu böyle bir suçtan asabilmeleri için ge-

rekli olan yağ kağıt biliyor musun?

TERESA — Hayır...

LESLIE — On sekiz. O kadar var mıymış?

TERESA — Evet. Tam on sekiz...

LESLIE — Bizdeyse bu yağ ondokuzdur...

TERESA — O kendi ülkesine hizmet etmek istiyordu. Ya siz, siz neden kendi ülkenizle değil de başkalarınınkiyle meşgûlsünüz?

LESLIE — Biliyor musunuz, bizdeki gençleri daha pek adam yerine koydukları yok. Sizin altı kontluğunuz meselesinde bizim hiç fikrimiz sorulmadı. Eğer iş bana kalsaydı onları hemen size geri verirdim... (Yeni bir gayda gürültüsü) Hey! Bu da nesi?

TERESA — Monsenyör! Gaydasını prova ediyor. Yarın asılacak çocuk için cenaze marşını çalacak. Çalışması gerek.

LESLIE — Bir bu eksiklik yanı!

TERESA — Alay etmeyin onunla. Çok okumuş bir kişidir Monsenyör. İngilterenin en yüksek kolejlerinden çıkmış. Hatta kralla bile yatmış...

LESLIE — Hangi kralla?

TERESA — Sizininkiyle...

LESLIE — Bizim kralımız yok ki...

TERESA — Belki, ama eskiden herhalde bir tane vardı.

LESLIE — Hayır. Topu topu bir düğümümüz var.

TERESA — Dük mü?

LESLIE — Evet. Bir dük bir de kraliçe...

TERESA — Herneyse. Ama yine de sizi yüzüstü bıraktı Monsenyör. Çünkü İngilizlerin ne mal olduğunu anladı. Hemen İngiltereyi terkedip buraya geldi. İrlanda için savaşmaya.

LESLIE — Neden? Kim ne yapmış ki İrlandaya?

TERESA — Kim olacak? Siz tabii. Yüzlerce yıldan beri...

LESLIE — Oh-hoo! Bu eski hikâye. O tarihlerde herke-

sin eli başkasının cebindeydi...

TERESA — Ya bugün, Belfast'ta...

LESLIE — Ne ilgisi var bunun? Herkesin böyle önüne gelen polise ateş ederek dolaşıp durmasına göz yumamazlar ya... Bak, yanlış anlamayın, polisleri sevdiğimden değil, ha... Fakat herkes onları böyle kaibura çevirmek isterse polisler nasıl polislik yaparlar...

TERESA — Bilmiyor musunuz sanki, altı kontlukta polisler makineli tüfekler ve zırhlı arabalarla kol geziyorlar...

LESLIE — Ne yani, şu oğlan eğer İngiliz de olsaydı yine aynı şekilde asacaklardı...

TERESA — Ama İngilizler, gelip bizim topraklarımızda yerleşmeselerdi, sizin deyiminizle, o oğlan belki de kimseyi öldürmeyecekti...

LESLIE — Ya İrlandalılar? Hiç mi gelip İngiltereye yerleşmediler, ha? Sadece Londrada binlerce İrlandalı var. Ama bu yüzden de kimsenin öldürüldüğünü görmedim. Yalnız Londra... Elbetteki buradan farklı bir yer... Sahi! İkimiz birlikte orada olmalıydık... Piccadilly'de bir cumartesi gecesi...

TERESA — Sizin de Dublin'in insanlarından beş paralık daha fazla değeriniz yok. Onlar da sade kendilerini düşünürler...

LESLIE — Ya siz, siz Dublin'li değil misiniz?

TERESA — Hayır!

LESLIE — Küçük bir köylüsünüz öyleyse...

TERESA — Manastırdıydım daha önce. Öğreninim için. Bollymahon da! Ya siz?

LESLIE — Ben? Ben bir kenar mahalledenim. Old kent road...

TERESA — Anneniz babanız orada mı oturuyor...

LESLIE — Annem babam yok ki...

TERESA — Yani yetim misiniz?

LESLIE — Belli değil mi? Fırtınanın içinde küçük bir

yetim.

TERESA — Yalançı!

LESLİE — Annemi bir Polonyalının koynuna girerken gördüm. O günden sonra kendisini tanımak istemedim... İnsan babasını hatırlayınca kolay değil... (Monsenyör gaydasını çalarak girer, arkasından Pat.) Allahtan ki koku çıkarmıyor şu gayda... En iyi tarafı bu...

MONSENYÖR — Herşey daha yoluna girmedİ, değil mi Patrick?

PAT — Öh-höö! Hayır generalım...

MONSENYÖR — Zararı yok. Yakında girer. Önümüzde daha bütün bir gece var...

PAT — Elbette...

MONSENYÖR — Tutsağımızı getirin.

PAT — Haaz'rool! Yatağın ayak ucunda...

MONSENYÖR — Bu kız ne yapıyor burada? Dostluk mu?

PAT — Hayır Generalım. Çarşafı değiştiriyor...

MONSENYÖR — Adın ne yavrum?

LESLİE — Williams, sir, Leslie Allan Williams!

MONSENYÖR — Hangi alaydansın?

LESLİE — Üçüncü nakliye alayı Sir!

MONSENYÖR — Garnizon?

LESLİE — Armagh, Sir.

MONSENYÖR — Memnun musun birliğinden?

LESLİE — Katıyyen sir. Bir mağara hayatı. Saat on-da her yer kapanır. Pazarları içecek hiç bir şey bulunmaz. Böyle bir mezarlıkta insan ne yapabilir anlamıyorum...

MONSENYÖR — Moral kısmını not edin Patrick.

PAT — Çekilir şey değil...

LESLİE — Özür dilerim, Sir. Bir soru sorabilir miyim?

MONSENYÖR — Elbette yavrum.

LESLİE — Bu alet ne işe yarar? (Gaydayı işaret eder.)

MONSENYÖR — Bu bir semboldür. Değİl mi Patrick?

PAT — Bir semboldür generalim...

LESLİE — Neyin sembolü?

MONSENYÖR — Patrick?

PAT — Bir ırk'ın sembolü...

LESLİE — Bir neyin?

MONSENYÖR — Patrick?

PAT — Bir ırkın. Bir ırk, yani aynı adreste uzun zaman ikamet eden insanlar...

LESLİE — Öyleyse, bizim albayın meselâ, onun da bir ırk'ı var mı? Kırk yıldır hep aynı kıslada...

MONSENYÖR — Elbette. Patrick, yoksa bu yaratık eski Yunandan daha antik bir medeniyetle alay mı etmek istiyor?

LESLİE — Ha Yunan mı? Bakın ben bir tane Yunan tanırım. Soho tarafında bir meyhanede tanıyıştım. Matrak bir heriftili ama biraz palavracıydı...

MONSENYÖR — Dediklerinizden hiç bir şey anlamıyorum. Siz de herkes gibi doğrusu dürüst krallığın konuştuğu dili konuşamaz mısınız?

LESLİE — Ben daha kendi konuştuğum dili pek iyi kıvıramıyorum. Sir, Sonra biliyor musunuz Wentmister'e gidebilmek bu kadarı da yetiyor insana...

MONSENYÖR — Ne kültür, ne de gelenek...

LESLİE — Ah, gelenek — Bakın işte ondan biraz çıkarım. Kıslada bize kriket oynamasını öğretirlerken geleneklerden bahseden birer de broşür dağıtmışlardı...

MONSENYÖR — Nasıl? Nasıl? Kriket oynamasını biliyor musunuz?

LESLİE — Evet, Sir. Sir, takımımın en iyi iki oyuncusundan biriydim...

MONSENYÖR — Kiminle konuştuğumuzun farkında mısınız? Yavrum, tarihli kriket maçında Windsor takımını ezen Oxford gençlerinin kaptanı bendim...

LESLİE — Yalansa?...

MONSENYÖR — Şerefsizim... Oturun yavrum oturun.
Patrick, biraz çay kaldı mı? Piyanistî çağırın bana...

PAT — **Alfred!**...

(**Alfred** görünür.)

MONSENYÖR — **Kaptan!** Ah bir kelime **insanın dünyası** nasıl da değiştirir...

(**Sahnenin önüne gelir**, «**Kaptanlar ve Kral-
lar**» şarkısını söylerler.)

Hatırlarım eski bir Eylül ayı
Hatırlarım altın yürekli bir yaz
Anarım anamın hazırladığı çayı
Bir şemsiyeyle, mahzun bir etek, bembeyaz
Ama gelince kara günler
Kim söz eden bize geçmişten ?
Kim kalır aklımızda ?
Kaptanlarla, krallar.
Kim kalır aklımızda ?
Kaptanlarla, krallar.
Anglo-Saxonlar övünün iyi sporcu olmakla
Tarih hatırlar yaptığımız golf partilerini
Kenyanın çalılıklarında ya da Kıbrıs'da
Ama bütün zafer kitapları kapatıldığında
Bütün iyi günler unutulduğunda
Kim kalır aklımızda ?
Kaptanlarla, krallar.
Kim kalır aklımızda ?
Kaptanlarla, krallar.
Çinle Seylan çayını
Biz verdik dünyaya
Ama bu büyük neşe içinde
Dua edelim bizi beyaz doğuran Tanrıya.
Hep birlikte toplanıp sabırla
Bir de diz çöküp şükredelim

Kaptanlarımızla krallarımıza
Bir de dız çöküp şükredelim
Kaptanlarımızla krallarımıza

(Subay girer)

SUBAY — Nöbetçi...

(Gönüllü görünür.)

GÖNÜLLÜ — Buyurun kumanım!

SUBAY — Ne bu maskaralık ulan. Sirke dönmüş burası. Kimseyi istemiyorum burada, demedim mi? Anladınız mı! Kimseyi!

GÖNÜLLÜ — Baş üstüne kumandanım. Kumandanım, bir dakika bana müsaade ederseniz... Şeytmek için... BİR dak...

SUBAY — Olmaz!

GÖNÜLLÜ — Fakat...

SUBAY — Olmaz, dedim bu! Nöbetine!

(Gönüllü ıkına sıkına çıkar.)

MONSENYÖR — Ah! Şüphesiz merkezin gönderdiği adam sizsiniz...

SUBAY — Evet bayım. Ta kendisi. Artık burası biraz disipline girse fena olmaz...

MONSENYÖR — Tamamen haklısınız.

SUBAY — Pekala, müsaadenizle sizin burada ne işiniz olduğunu öğrenebilir miyim?

MONSENYÖR — Hapishaneyi teftiş ediyorum.

SUBAY — Özür dilerim ama, bu benim görevim.

MONSENYÖR — Şu anda sınırlı olmanızı anlıyorum dostum. Fakat burada, kralcılarının arasında değiliz. Siz kime ders vermeye kalkıyorsunuz? Haaz'rool!

PAT — Baş üstüne generalim...

SUBAY — General mi?

MONSENYÖR — Rahat! Patrick, beni nerede bulabl-

leceğinizi biliyorsunuz.

PAT — Evet generalim, briç salonunda...

MONSENYÖR — Savunma plânı üzerinde çalışacağım.

(Leslie'ye) Cesaret yavrum cesaret... (Çıkar.)

LESLIE — Çav, kumandan...

SUBAY — (Pat'a) Siz, kapıda biraz benim yerimi alın.

Nöbetçilere durumu anlatmak için çıkmam gerek.

PAT — Çıkarken iyi giyinin...

SUBAY — Neden?

PAT — Galiba yağmur yağacak.

SUBAY — Bu da mı bir şaka;

PAT — Evet. Kafanız çalışıyorsa...

SUBAY — Budala!

(İkisi de çıkarlar. Teresa yatağın altından bağırır.)

TERESA — Hey; Leslie!

LESLIE — Leslie artık burada değil. Evine dönüyor..

TERESA — Ben de eve dönebilsem iyi olacak. Meg şimdide ne haltlar karıştırdığını soracak.

LESLIE — Neden saklandınız? Benimle kalabilmek için mi?

TERESA — Hayır. Beni görmelerini istemedim.

LESLIE — Onlardan korkmuyor musunuz?

TERESA — Ya siz?

LESLIE — Bir İngiliz hiç bir zaman korkmaz. Bunu kafanıza koyun. O, gece yarıları damların üzerinde koşabilir, Themis nehrini bir solukta yüzerek geçebilir, sizin için de kiminle olursa olsun dövüşmekten kaçmaz... Bir İngiliz korkutacak adam anasının karnından doğmamıştır daha...

TERESA — Artık çıkabilir miyim?

LESLIE — Durun, bir dakika! Evet kimseler yok... Ama bir dakikacık daha kalm...

TERESA — Kalmasam daha iyi! (Ağlamaktadır.)

LESLİE — Neyiniz var? Benim yüzümden ağlamıyorsunuz ya? (Teresa başıyla hayır işareti yapar) Peki, öyleyse neden ağlıyorsunuz?

TERESA — Öteki yüzünden ağlıyorum, ötekî Belfastta asacakları...

LESLİE — Neden? Bir tanıdığınız mı?

TERESA — Hayır... Fakat... Bir avluda asacaklarmış..

LESLİE — Avluda yahut başka bir yerde... Ne fark eder... Biliyorsunuz...

TERESA — Evet. (Bir an) Eh, artık ben gitsem...

LESLİE — Sahi, Bollynrakon'da kaldığınız yer, bir manastır mı demistiniz?

TERESA — Birçeşit okul. Tek farkı gece gündüz orada kalmamızdı. Ne yaparsınız, gidecek ovımız yoktu. Biliyor musunuz, orada da bir avlu vardı. Betondan. Durmadan taşların üzerine düşerdik. Tahta pabuçlarımız öyle bir gürültü yapardı ki...

LESLİE — Gaydanınkinden de beter mi?

TERESA — (Gülümser) Duvarın gerisinde bir çayırılık vardı. Yazın, bayram günlerinde rahibeler orada oynamamıza izin verirdilerdi. Otların arasında küçük bir dere vardı. Arada sırada ayaklarımızı sokardık içine... Bazen sincaplarda görünürdü, ama pek sık değil...

LESLİE — Galiba bazı ülkelerde kediler gibi gelip avucunuzun içinden yemek yiyen hayvanlar varmış. Sincaplar da aynı aileden olacak...

TERESA — Bir gün, nehrin kıyısında bir peri gördüm. Sazları kesiyordu...

LESLİE — Nehirde ne yapıyordunuz?

TERESA — Yıkaniyorduk...

LESLİE — Yüzmesini biliyor musunuz?

TERESA — Dell mısınız? Bu yasaktı. Ne diyorsunuz rahibeler bir kilometre uzakta bir oğlan görseler vay hallimize! Oğlanlar hakkında bize neler derlerdi bir bilseniz...

LESLIE — Benimle açık konuşabilirsiniz değil mi? Yaşlı başlı insanlar sayılırız...

TERESA — İşte... Eşbiselerimizi bile çıkarmamız yasa-
saktı. Ne diyorsunuz? Hatta on beş günde bir yıkanırken
dahi üzerinize kocaman gömlekler giydirirlerdi. Suyu yiyin-
ce kumaş her tarafımıza yapıştırdı. Beş yaşından küçüklere
bile giydirirlerdi bunları...

LESLIE — Bizde duşlar vardı.

TERESA — Bizde en güzel zaman Meryem Ana geçti-
nin olduğu gündü. Protestan mısınız siz?

LESLIE — Öyleymiş!

TERESA — Oh! Özür dilerim.

LESLIE — Boş verin canım. Umursaman böyle şeyleri.

TERESA — Bu, en güzel zamandı, çünkü o gün ye-
mekten sonra tatlı da çıkardı. Avluda büyük bir masa ku-
rulurdu. Bu masanın üzerine çeşitli pastalar konurdu. Mixt
çocuklar için...

LESLIE — Mixt çocuk mu? O da ne demek?

TERESA — Mixt çocuk diye beş yaşının altındaki er-
kek çocuklarla kız çocuklara denirdi. Çünkü kızlarla erkek-
ler ancak bu yaşa kadar bir arada tutulurlardı...

LESLIE — İyi seymiş mixt çocuk olmak.

TERESA — Dinliyor musunuz?

LESLIE — Anlatın.

TERESA — Beş yaşından sonra erkek çocukları büyü-
meleri için yetimhaneye gönderirlerdi. Kızlarsa rahibelerle
birlikte kalırlardı...

LESLIE — Nasıl yani? Siz orada hepiniz de yetim miy-
diniz?

TERESA — Şimdi söyledim ya. Beni dinlemiyorsunuz
kı...

LESLIE — Vay canına! Demek yetimsiniz, ha? Öyley-
se elden gelin. (El sıkışırlar) Hatta belki kucaklaşabiliriz
bile...

TERESA — Leslie!

LESLIE — Ne olur canımı! Farzedin ki mixt çocuğum...

TERESA — Dinleyin... Şehirdeki saat kulesinin çanları...

(Sessizlik içinde dinlerler)

LESLIE — Saat kaç acaba? Biliyor musunuz, gelirken saatini de aldı. Neden bilmiyorum.

TERESA — Ben de bilmiyorum...

LESLIE — Belki gece yarısı götürürler beni.

TERESA — Bilmiyorum.

LESLIE — Bana biraz daha mixt çocuklardan bahsetsenize...

TERESA — Bir gün... Yağmur yağıyordu... Birini avluda gördüm...

LESLIE — Mixt çocuklardan birini mi?

TERESA — Evet. Yağmurun altında yalnız başına ağlıyordu. Öteki çocuklar oynuyorlar, eğleniyorlardı. Oysa oracıkta yapayalnızdı. Mixt'ti ama yapayalnızdı. Bütün kış böyle tek başına ağladı durdu. Sonra baharın ilk günlerinde çiçeklerden bir taç yapıldı. Bu taçı onun başına koyduk ve kendisini «Küçük bahar kralı» ilân ettik; O günden sonra bir daha hiç ağlamadı. Hatta allesini bile unuttu...

LESLIE — Sahl, bir... Bir fotoğrafın var mı?

TERESA — Fotoğraf mı?

LESLIE — Evet, senin?

TERESA — Ne yapacaksın?

LESLIE — Eh... Beni götürürlerse... Belki... Bir daha görüşmeyiz...

TERESA — Ne yapacaksın fotoğrafı mı? Sofla Loren miyim ben?

LESLIE — Moruğun biri o canım!

TERESA — Fotoğrafım yok ama... Alın. (Boynundan bir madalyon çıkarır.)

LESLIE — O nedir ?

TERESA — Madalyonum.

LESLIE — Daha dokuz ay bile askerlik yapmadan bir madalya... Fena değil...

TERESA — Bundan başka bir şeyim yok.

LESLIE — Çok güzelmış... Senin gibi...

TERESA — Böyle konuşma Leslie... Bu...

LESLIE — Biliyorum, biliyorum. Sizin Meryem ananız. Galiba bütün dünyanın da anası oymuş.

TERESA — Takacak mısınız, takmayacak mısınız ?

LESLIE — Eğer sen takarsan, takarım.

TERESA — Dur öyleyse... (Leslie onu kucaklamaya çalışır.) Hayır... Hayır...

LESLIE — Ne var ? Fena bir şey yapmıyoruz ki... Hiç sinemaya gitmedin mi yani ?

TERESA — Gittin...

LESLIE — Öyleyse nasıl olduğunu biliyorsun. Önce müzik... Sonra seni kollarımın arasına alıyorum... Gözlerinin içine bakıyorum... Yakından... Hiç bir şey söylemene bile lüzum yok...

(Kız çekingen, erkek onu elinden tutar. Rampa doğru gelirler. Dansederek «Beni istiyorsanız alın» şarkısını söylerler.)

TERESA — Çiçeklerimi veririm size
leylâklarla yaseminlerimi
Beni istiyorsanız alın
Alın istiyorsanız elimi;

LESLIE — Bir tabanca veririm size
Teşekkürler verdiğiniz madalyona
Beni istiyorsanız alın
Alın istiyorsanız boyumca.

TERESA — Bir papağan veririm size
Bir de şapka kurt postundan

Beni istiyorsanız alın
Alın istiyorsanız boynumdan.

LESLIE — Bir kutucuk veririm size
İçinde kolyeler bir de yüzük
Beni istiyorsanız alın
Alın istiyorsanız bir öpücük.

TERESA — Bir kum saati veririm size
Bir de gemi çekerse canınız
Beni istiyorsanız alın
Alın olurum hemen karınız...

LESLIE — Anahtarını veririm size
Bir sarayın çekerse canınız
Beni istiyorsanız alın
Alın olurum hemen kocanız...

(Sarılarak yatağa düşerler. Karanlık. Karanlığın içinde nöbetçinin haykırdığı duyulur).

GÖNÜLLÜ — (Bağırarak) Işıklar söndürüldü. Yakın lâmbaları ulan! Yoksa önüme neresi gelirse ateş ederim! (Işıklar yanar)

MEG — Ne bağıryorsun be, sen de? Şuradan biraz bira alacağım...

GÖNÜLLÜ — Yasak! Buraya giremezsiniz...

MEG — Görmüyor musun, senin yavru uyuyor...

GÖNÜLLÜ — Ya çırılçıplaksa yatağın üzerinde...

MEG — Şimdiye kadar hiç pantalonsuz adam görmedim mi sanıyorsun?

GÖNÜLLÜ — Hayır, ama acaba bir tane pantolonlusunu gördünüz mü?

MEG — Ağzından çıkanı kulağın duysun babalık. Babam bir rahipti anladın mı? (Bir bardak bira uzatır.) Devir bakalım sunu. Moralin düzelir.

GÖNÜLLÜ — Bira mı? Eksik olsun! Zaten berbat

haldeyim. (Sıkınır)

MEG — Karşıda, sağdaki kapı.

GÖNÜLLÜ — Biliyorum ama şu Allahın belası kapıyı
bir dakika bırakmam kl...

MEG — Haydi canım, git! Ben senin yerine bakarım.

GÖNÜLLÜ — Emre aykırı bu. (Teredüüt eder.)

MEG — Biliyor musun, bana kimi hatırlatıyorsun?

GÖNÜLLÜ — Kimi?

MEG — Einstein'ı...

GÖNÜLLÜ — Tanımam...

MEG — O da senin gibi bir herifti. Kafasında bir yığın
şey doluydu, ama bir türlü bunları boşaltamazdı...

GÖNÜLLÜ — (Bir ayağı öteklinin üzerinde) Benim sıkın-
tım kafamda değil, başka yerde...

MEG — Karşıda, sağdaki kapı, dedim sana...

GÖNÜLLÜ — Ama söz verin bana, ha? Buradan bir
yere kimildamaca yok, ha?...

MEG — Çabuk ol, neredeyse donuna edeceksin...

GÖNÜLLÜ — Mesele çıkarmayın ha? Anladınız mı,
ha?... Bir gürültü olursa sekte'li kalpten ö.düğümün resmi-
dir... (Tuvalate'e doğru atılır.)

LESLIE — (Işığın içine doğru fırlayarak) Kim ölümünden
bahsediyor? Kim ölecek?

MEG — Herkes: (Karanlığın içinden çıkan Teresa'ya)
Sen burada ne arıyorsun?

TERESA — Ortalığın tozunu almaya gelmiştim Bayan
Meg.

MEG — Haydi haydi iyisın genel Böyle bir gecede...
Biraz dertleşsek ha... (Yatağın üzerine oturur.) Ne dersiniz
delikanlı?

LESLIE — Lütfen söyleyin, ne yapmak istiyor bunlar
bana?

MEG — Önce şu ellerini dizimin üstünden çek.

LESLIE — Ah, özür dilerim.

TERESA Ne yapacaklar ona Bayan Meg?

LESLIE — Kim bu adamlar? Tanıyor musunuz onları? Beni kaçırmalarının sebebi ne? Bunu kendileri de bilmiyorlar...

MEG Unutmuşlardır belki...

LESLIE — Ne dediniz?

MEG — İngiliz misin sen?

LESLIE — Gene mi bu hikâye?

MEG — Hayatımda daha önce de İngilizler gördü. Daha önce... Eskiden... Russel sokağındaki evimizi bir tankla yıkmaya gelmişlerdi...

LESLIE — Yanılmıyorsam o vakitler savaş vardı...

MEG — Evet, savaş! İhtiyarlara ve çocuklara karşı...

LESLIE — Herkese karşı...

MEG — Hayır. Koşacak gücü olanlar daha önce kaçmışlardı. O gün ne gördüm, söyleyeyim mi sana? Duvarları olmayan bir odada zavallı bir ihtiyar kollarının arasında bir gaz maskesini sıkıyordu. Çünkü oğlundan ona kalan tek şey buydu. Fransada ölen oğlundan...

LESLIE — Bütün bunlar hakkında ben hiç bir şey bilmiyorum efendim. O vakitler daha doğmamıştım...

(Bütün kızlar girerler)

MEG — Öyleyse dinle bakalım...

(Paskalya haftası şarkısını söyler.)

Kim şarkı söyleyecek paskalya haftasında bize?

O kanlı hafta, şerefle andığımız

Bütün bir ülke, yediden yetmiş

Cesaretle zalımlara baş kaldırdığımız?

Cesaretle baş kaldırdığımız sefaletle karşı

Yüreklerde üç yüz yıldan beri biriken öfkeyle

Atmak için İngilizleri yurdumuzdan dışarı

Dalgalandırmak için bayrağımızı, neşeyle...

HERKES Uyan İrlanda zafere doğru
Öksüz çocuğun ağlıyor beşikte
Ayaklan yürü kurtuluşa doğru
Uyan İrlanda, düşman tetikte...

SHIRLEY — Ellerimizle savaştık tüfeklere karşı
Tanklara bağırarak karşı çıktık
Yedi uzun gün, yedi uzun gece
Ev ev, kadın erkek savaştık...

HERKES — Uyan İrlanda, zafere doğru!
Bir oğul ölürse bir yenisi doğuyor...
Ayaklan, yürü kurtuluşa doğru
Uyan İrlanda İngilizler geliyor...

(Oyunun bütün kişileri sahneye gelirler)

GÖNÜLLÜ — Kim yazmış yahu bu oyunu?

PAT — Brendan Behan diye bir inek!

COLETTE — Bir İngiliz aleyhtarı!

GRACE — Ay, bu matrak dalganın bir de yazarı mı var?

MEG — Sıkıysa yazdığını gelsin de kendisi oynasın bakalım...

LESLIE — Bir yerde rastlamaya göreyim. Ağzının pa-yını vereceğim hergelenin...

SUBAY — Ben tanırım o herifi; Para kazanmak için yazmıyacağı şey yoktur...

SHIRLEY — Bir şişe biraya vatanını satan düzenbazın biri...

SUBAY — Cumhuriyetçi gizli orduyla dalga geçmenin ne demek olduğunu gösteririm ben ona...

LESLIE — Yazar! Yazar!

PAT — Kes sesini ulan! Eğer yakınlarda bir yerdeyse, oyundan sonra selâma çıkmak için, lacillerini çekip, koşa koşa gelir. Hayır, hayır... Devam edelim... Birşeyler yapın... Ne olursa olsun... Müzik...

(Twist. Herkes danseder. Leslie masanın üzerinde bulduğu bir gazeteyi okumaktadır.)

LESLIE — Hey! Durun! Şuraya bakın! Fotoğrafımı basmışlar: Leslie Alan Williams!...

GRACE — Fena çıkmamışsın. Gazetelerde fotoğraflar ekseriye bombok çıkar. Hepsı de soluktur...

LESLIE — (Okur) «Resmî kaynaklardan öğrendiğimize göre Kuzey İrlanda Hükümeti Belfast'taki idam mahkumunun cezasının hafifletilmesi için bu sabah yapılan müraacatı kesin olarak reddetmiştir... Vay canına...

MULLEADY — Böyle şeyleri biraz alçak sesle okusanız, iyi edersiniz delikanlı...

GILCHRIST — Ah! Beni korkuttunuz Eustache! (Leslie'ye) Barî vasiyetnamenizi hazırladınız mı?

MULLEADY — Evangeline!

LESLIE — Bu da ne demek oluyor? (Okur) «Basın ajansının verdiği haber: Rehin olarak kaçırılan?... Yani ben!... Cumhuriyetçi gizli ordu yayınladığı bir bildiride eğer Belfast'taki mahkûm idam edilirse, Buna karşılık er Leslie Williams'ın kurşuna dizileceğini bildirmektedir. Bu da ne demek? Kim öldürecek beni? Ama neden? Neden? (Herkes başını önüne eğer, sessizlik) İçinizde beni buradan kurtaracak birisi yok mu? Ben de sanıyordum ki... Ah, inekler. Müzik! Çabuk, allah aşkına müzik!...

Ah, ne kadar mutluyum İngiliz olmakla
Severim güneyden kuzeye memleketimi
Severim aziz Kralıçem, Elizabetimi.
Eğer sigara alacak parası çıkışmazsa
Gurur duyarım ona ödünç vermekten
Gurur duyarım ona ödünç vermekten
Severim güneyden kuzeye memleketimi
Severim Aziz Kralıçem. Elizabetimi...

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

(Aynı dekor. Aynı gece. Pat, Meg ve Gilchrist konuşup içerler. Nöbet tutmakta olan gönüllü uyuya kalmıştır. Colette bir köşede uymaktadır. Pat, Leslie'ye Kasımın ' Onsekizinci günü şarkısını öğretmektedir...)

PAT ve LESLİE — Kasımın on sekizinci gününde...

Geldiler asker dolu kamyonlarıyla
Geldiler kör talihlerine doğru
Kükreyerek bizi yoketmeye
Makrom şehrine kadar geldiler.

MEG Kes şu gürültüyü Pat!

PAT — Neyin var gene? Biliyor musun, Leslie benim zamanımda...

MEG — Senin zamanının palavralarından da bıktım. Eski hikâye bunlar...

PAT — Bana bir yudum daha viski verebilir mısınız Bayan Gilchrist?

GILCHRIST — Elbette Bay Pat. (Pat'ın kadehine viski koyar.) Bu şişenin üzerinde ne yazıyor?

PAT -- VAT 69

GILCHRIST — Nedir bu?

PAT — Papa'nın telefon numarası...

GILCHRIST — Ah! Hiç şaşmam...

PAT — Evet! Ne diyordum? Benim zamanımda... O zamanlar yüzbaşıydım... Kurtuluş savaşında... Monsenyör

de generalimdi... Ben bir tabura kumanda ediyordum. «E taburuna».

GILCHRIST — «E» taburu nedir, Bay Pat?

PAT — A.B.C.D. yı bilir misiniz?

GILCHRIST — Elbette...

PAT — Öyleyse E yı de bilmeniz gerekir...

GILCHRIST — Kumandan olmak, ne fevkalâde bir şey.

PAT — Evet! Öh-höö! Bırakın da hikâyemi anlatayım..

MEG — Bitince beni uyandırın...

PAT — Dinliyor musun Leslie? Olay Russel sokağında geçti...

MEG — Ona daha önce anlattım. O vakitler daha doğmamış...

GILCHRIST — Anlatın Bay Pat. Evet, yüzbaşıydınız.. Sonra ne oldu?

PAT — Ne olacak.. Mullinger savaşında bacağıını yitirdim...

MEG — Geçen sefer Cork savaşında demiştin.

PAT — Hayır, Mullinger...

GILCHRIST — Canım Cork savaşındaki da başka bir bacağıdır.

PAT — Mullinger'de diyorum. İç savaş sırasında. Ne savaştı yarabblm. Karnımızı doyuracak vaktimiz bile yoktu. Tam üç gün üç gece... Böylesi tarihte görülmüş şey değil...

MEG — Ya yüz yıl savaşları?

GILCHRIST — Ha! Yüz yıl savaşları sırasında mı yitirdiniz sol bacağınızı?

PAT — Sol bacağımı değil, sağ bacağımı. Solunuzu sağınızı bilmez misiniz siz? Hayatınızda hiç haç işareti yapmadınız mı?

GILCHRIST — Yaptım ama, ayaklarımla değil...

PAT — Evet, savaş kızıştıkça kızışmıştı. Ne vahşillik! yarabblm, ne kaatillik. Bir mezbaha! İşkembelerin, ciğerle-

rin ve barsakların üzerinde yürünüyordu. Çünkü, şunu söylemek gerekir ki, siz İngilizler, bizim tüfeklerimize karşı top- lar ve tanklarla geliyordunuz. Şehirse, sormayın, kül ve du- mandan başka bir şey görülüyordu. Bütün çukurları ve dereleri ölüler doldurmuştur..

MEG — Hikâyenin geçen seferki baskısında sadece bir ölü vardı...

PAT — Ha? Kim demiş?

MEG — Sen...

PAT — Ben mi? Ben mi demişim?

MEG — Elbette, o da bir yol tamircisiymiş. Şoseyi öl- gerken kaza ile öldürülmüş...

PAT — Yalan...

MEG — Hatta dedin ki, iki tarafın orduları adamın ölü- sünü ne yapalım diye tartışmaya başlamışlar, sonunda her iki taraf da onun için ayrı birer mezar yaptırmaya karar vermiş. Üstelik de bu adam memlekette politikayla uğraş- mayan tek insanmış...

PAT — Ben böyle bir şey anlatmadım...

MEG — Ah, eğer yalancılar kralı ölseydi sen yetim ka- lırdın...

PAT — Ama ben de bu savaşta bacağımı yitirdim. Öy- le mi değil mi?

MEG — Bacağına alt tek bildiğim, onu hiç kullanma- dığındır. Tembellik etmek için güzel bir bahane...

GILCHRIST — Belki de bir romatizmadır.

MEG — Yok canım, varisten başka bir şey değil...

PAT — Varis mi?

MEG — Varis.

PAT — Varis ha, ah koca karı!

GILCHRIST — Arada bir böyle kavga etmek iyidir.

PAT — Kapayın gaganızı! Sizin gibi saf kadınlarla uğ- raşacak halim yok... Hepiniz de aynısınız... Hep Uniformalı- ların tarafında...

GILCHRIST — Tabii, değil mi Bay Pat! Onlar da genç insanlar. İdeallerini savunuyorlar...

MEG — Bunu bir türlü kafası almıyor. Kendisi de ihtiyarlandı, içi geçti...

PAT — Neyi kafam almıyormuş?

MEG — Gençler. Onlar da kendilerini, davaları uğruna adamak hakkına sahipler, değil mi? Onların da bu yolda saçlarını ağartmak, onların da son sözlerini söylemek hakları!

PAT — Aksini söylemedim.

MEG — Söyledin. Dönme sözünden.

GILCHRIST — Bana kalırsa, dediklerinizden...

MEG — Sen burnunu sokma bu işlere! (Pat'a) Sen de gençtin değil mi? Şimdi onların sırası...

PAT — (Halka) Bakın nasıl konuşuyorlar... Benimle. Benim gibi eski bir cumhuriyetçiyle; Evet, belki ben de gençtim, hanımefendi, belki! Ama hiç bir zaman kafalarını kesmek üzere oradan buradan insanlar kaçırmadım. Miğdem o kadar sağlam değil...

(Herkes Leslie'ye bakar. Gönüllü uyanarak yerinden fırlar.)

GÖNÜLLÜ — Ne var? Ne oluyor?

MEG — Bir şey yok Einstein. Horlamaya devam edebilirsin...

GILCHRIST — Yağmurlu bir geceyi süsleyen bir general ve iki üç tüfek sesinden başka bir şey yok.

MEG — Otur yerine, hortlağın gölgesinin ıslımsız orospusu!

PAT — Kodeste geçirdiğim yılları da mı hesaba katmıyorsunuz. Utanma, söyle, belki bu da yalandır...

MEG — (Seyirciye) Bu herifin içine ayağını bile basmadığı hayattaki tek üniversite!

GILCHRIST — Neden durmadan onun ayaklarından

bahsediyorsunuz anlamıyorum...

MEG — Sana bir şey söyleyeyim mi, sen cumhuriyetçiler için olsan olsan bir hizmetçi, bir odalık olabilirsin...

PAT — (Seyirciye) Bu kadın var ya? Bu kadını ben bir pazar sabahı daha kargalar bokunu yemeden bir çöp tenekesinin içinde buldum. Dut gibiydi. Onu neden yanıma aldım? Bunu kendi kendime sorup duruyorum da, bir türlü cevabını bulamıyorum. Neden?

GILCHRIST — Ben kendi kendime hiç bir şey sormam.

LESLIE — (Şarkı söyler.)

Kar yağabilir Temmuzda
Noelde gök gürleyebilir
Ayaklarınızı fanılama silebilirsiniz
Bir kolumu köpartabilirsiniz
Tükürebilirsiniz yüzüme
Vız gelir, vız gelir bana
Gülümserken gözleri
Gözleri güzelimln...

GILCHRIST — Zavallı kuzucuk! Oh acı! Şarkı söylüyor. Sürgünün şarkısını! Vahşi hayvanlarsa onu uzaktan ormanların içinde dinliyorlar! O şimdi koruluğun içinde beyaz bir gül. Şarkı söylüyor. Bu, karanlığın içinde gizlice çakılan bir tabuttur. Oh dünya! Oh ölüm..

COLETTE — (Uyanarak) N'oluyor? Kim uluyor?

GILCHRIST — İçelim canımın içi. İçelim de unutam. (İçer) Ah, gurbetin ne demek olduğunu bilirim. Ben Dublinli değilim. Buraya gelmeden önce bir evde çalışırdım...

HERKES — Yok canım...

COLETTE — Sende mi bizdensin?

GILCHRIST — Aristokrat bir mahaledeydi evimiz. Sadece talebeleri kabul ederdik. Aman ne sevimli delikanlılardı. Tıp talebelerini tercih ederdim doğrusu...

COLETTE — Evet, onlar daha çok saksofonculara me-

raklıdırlar...

GILCHRIST — Hayır, benimkiler caz müziğini pek sevmeylerdi. Sadece teolojiyle uğraşırlardı...

MEG — O da ne demek?

GILCHRIST — Teoloji yani ilâhiyat...

PAT — Yani bir çeşit uyku hâpı.

GILCHRIST — Ne kadar mutluydum o evde. Ne kadar bilmiş kişiler gelirlerdi... Ağızlarından her çıkan söz bir pırlantaydı..

PAT — Keşke biri buraya gelseydi o bilmiş kişilerin. Ağızlarından çıkan her sözü bozdurur bozdurur harcardık. Peki, madem öyle neden bıraktınız onları?

GILCHRIST — Ah! Bazen meleklerin de kaprisleri olur.

PAT — Yoksa yemeklerinizden memnun kalmadılar mı?

GILCHRIST — (Ağhıyarak) Hayatın acı günleri de vardır Bay Pat...

PAT — Hadi canım, ağlamayın. Bir yudum daha çekin açılırsınız...

GILCHRIST — Teşekkür ederim Bay Pat. Tanrı sizden razı olsun.

MEG — Amma da içermiş, hasba!

PAT — Peki, şimdi ne yapıyorsunuz bu kıyafette?

GILCHRIST — Evet, bütün bunlardan sonra kendimi hayır işlerine verdim. Bir günahkâr ancak böylelikle gerçekten doğru yola girebilir. Peygamberimiz ne demiş. Her sakatın kendine has bir yürüyüşü vardır.

PAT — Söylemesi kolay. Ama hazretin iki bacağı da sağlamdı...

GILCHRIST — O, suların üzerinde bile yürüyebilirdi..

MEG — Eh, n'apalım! Biz viski üzerinde yürüyoruz...

GILCHRIST — Hayatta benim bir tek genel prensibim vardır. Herkese saygı duymak. Herkesi hoş görmek...

PAT — General Frankoyu da mı?

GILCHRIST — O da kimmiş Bay Pat?

PAT — Hitleri tanır mısın?

GILCHRIST — Elbette...

PAT — İşte onun kış bacağı.

GILCHRIST — Eh, n'apayım, onu da hoş görürüm...

COLETTE — Böyle boktan prensiplere aklım ermez benim...

MEG — Ya ikinci katta oturan İsa'nın gayrı meşrû çocuğunu?

GILCHRIST — Bay Mulleady mi? Ah, onun özel bir ruhu vardır...

COLETTE — Bir sahtekârın ruhu.

MEG — Genel bir ruh!

GILCHRIST — Onun ruhunu kurtarmak için o kadar savaştım. Ama burada biraz daha kalırsam şu genç askerin ruhu beni daha çok ilgilendirecek sanıyorum. Ben bütün ruhları severim... (Geleceğinizi sevin şarkısını söyler.)

Geleceğinizi sevin
Tanrının kuralı birdir
Doğrusuysa dünyada her şeyin
Herkesi yürekten sevmektir.
Severim zavallı kuzuları
Babasız yavruları
Kuş dostlarını
Köpek dostlarını
Severim satılmışları, satıcıları
Doğruluğu yanlışlığı
Severim cinsî sapıkları
Papa'yı Mau Mauları
Sarıları, siyahları, beyazları
Severim Rudolf Valantino'yu
Matador Pepe'yi
Baharda bir şairi
Kışın bir dolu

Severim ölenleri, öldürenleri
Severim bir de mezarcıları...
Geleceğinizi sevin
Tanrının kuralı birdir
Doğrusuysa dünyada her şeyin
Herkesi yürekten sevmektir...

(Shirley girer).

MEG — Ne arıyorsun burada?

SHIRLEY — Biraz ısınmaya geldik. Bir iki kadehde parlatırız. Yasak mı yoksa?

MEG — Biranı iç ve sesini kes...

SHIRLEY — Ortalıkta garip insanlar dolaşıyor. Kapıların aralarına gizlenerek ortalığı kolağan ediyorlar. Bazen müşteri numarası da yapıyorlar... Sakın polis olmasın bunlar, Bay Pat...

PAT — Şaşmam... Anlınız şimdi...

LESLIE — Bakın, sandığınız kadar kötü bir insan değilim ben. Ne yapacağınızı biliyorum. Beni öldürmeyi düşünüyorsunuz...

PAT — Ne diyorsun sen. Bizim seninle işimiz yok. Bizim hesabımız senden çok daha yükseklerde. Kraliçe Viktorin ile meselâ...

LESLIE — Kendisini tanımam bile...

PAT — Onun hikâyesini uzun uzun anlatırım sana...

GILCHRIST — Siz Kraliçe Victoria'yı tanıdınız mı Bay Pat? Büyük bir kraliçe değil mi?

PAT — Evet, büyüktür. 90 kilo çeker. Kendisinin ihtilâl sırasında ne yaptığını biliyor musunuz? Bir zamanlar herkes bu ülkede kıtlıktan sinekler gibi geberip giderken Majesteleri, düşüncelerini çok iyi belirtmek için yoksulları koruma derneğine beş kiloluk bir koli gönderirken aynı postayla «Hasta Köpeklere Bakımevine» de on kiloluk bir koli göndermişti...

GILCHRIST — Delikanlı bütün istediğimiz küçük adamızda, kendi halimizde yaşayıp gitmektir. Niye vermediler kendi toprağımızı bize. Bu yüzden bir yığın masum insan öldü. Daha da ölecek...

LESLIE — Söylediklerinizden hiç bir şey anlamıyorum. Bir kere neden beni buraya getirdiler?

PAT — Bilmiyor musun?

LESLIE — Bilmiyorum.

PAT — Öyleyse öğren. Bu savaştır delikanlı...

LESLIE — Peki, kabul. Bu savaştır, ben de tutsağım. O halde ben bir savaş tutsağıyım...

PAT — Doğru.

LESLIE — Öyleyse söyleyin bana: Savaşta tutsakların kurşuna dizilmesi ne zamandan beri adet oldu...

PAT — Kim dedi sana kurşuna dizileceğini?

LESLIE — Gazeteler. Okumadınız mı?

PAT — Blöf bütün bunlar?

GILCHRIST — Delikanlı, burada fena değilsiniz doğrusu. Her türlü konfor var...

MEG — Kırıştıracak bir sevgilisi bile...

GILCHRIST — Yalnız ruhunuza yol gösterecek bir akıl hocasına ihtiyacınız var... Di mi?

LESLIE — Ya Belfast'taki oğlanı yarın asarlarsa?

PAT — Blöf dedim sana. Propaganda. İstedikleri sadece seni burada iki üç gün tutmak...

GÖNÜLLÜ — Sizinkiler akıllarına iyice koysunlar ki seni burada rehin olarak tutuyoruz yavrucuğum. Eğer Belfast'taki yarın sabah sekiz de asılırsa, sekizi beş geçe de sen eşek cennetini boylayacaksın!

PAT — Kapa ulan çeneni!

LESLIE — Devlet adamlarının er Williams yüzünden soğuk terler dökeceklerini mi sanıyorsunuz? Şimdiden sayın Bakanların lüks konaklarındaki kadife koltuklara gömülerek hüngür hüngür ağladıklarını, göz yaşlarını ellerindeki

viski kadehlorinin içine akıttıklarını görür gibiyim. Sayın Millî Savunma Bakanı geco yarısı yatağından fırlıyarak: «Yarabbim, korkunç bir şey, uyuyamıyorum, şu zavallı Leslie'yi düşündükçe göz yaşlarımı bir türlü tutamıyorum» diye haykırıyor...

GILCHRIST — Talıhsız çocuk! Ümidederim ki hikâyesi gazetelerde tefrika edilir... «Meşhur aşklar» Romanından sonra güzel bir tefrika olur doğrusu. Bu hafta Napolyonla Jozefin'in aşkları tefrika ediliyor.

(Gayda sesi. Monsenyör girer).

MONSENYÖR — Haaz'roll! Bütün orduya bildiri: Askerler! Bir kaç saat sonra ulusumuz üzerine kanlı bir güneş doğacak. Bir kere daha İrlanda kahraman çocuklarından biri için karalar giyinip, yas tutacak... Saat sekizde, o idam sehпасının merdivenlerini çıkarken biz, bütün İrlandalıların kalpleri duracak. Saat tam sekizde onun ruhuna yoldaşlık etmek için avluda cenaze marşını çalacağım; Cumhuriyetimizi, elimizden almak için bize yapılan her şeyin intikamını alacağımız günler yakındır. Rahat! (Çıkar).

LESLIE — Tanrım! Fakat bu deliller benden ne istiyorlar?

GÖNÜLLÜ — Kıpırdama! Yoksa kışını ısıtırim...

PAT — Dur bakalım İngiliz. Gösteririm şimdi sana. (Gönüllüyle iter.) Sen de çeki bakalım şuradan piyade tüfeği! (Leslie'ye) Bak, şimdi senin etrafına bir daire çiziyorum. (Yere, Leslie'nin durduğu yerin çevresine bir daire çizer.) Görüyor musun? Bak aslanım, bu dalrenin dışına adımını attığın anda tahtalı köyü boyladığının resmidir. Anladın mı?

GILCHRIST — Sessizliğin içinde beni çağıran bir ses duyuyorum! (Şarkısını mırıldanır)

Geleceğinizi sevin

Tanrının kuralı birdir...

COLETTE — Kafam bozulmaya başladı bu baykuşa. İnsanın ruhunu karartıyor canım, aaa!...

HERKES — Yeter, sus... Kapa çeneni...

LESLIE — Ne hikâye! Oysa balodan çıkıyordum...

PAT — Çıkmak mı? Yasak! İçeri!

LESLIE — İki adam yolumu kesti. Geriye döndüm, ne istiyorsunuz, dedim. Bazı bilgiler diye cevap verdiler... Ben de fazla bilgi yok. Sadece adımlı, künyemli ve civardaki bazı kızların adreslerini bilirim, dedim. Bizim istediğimiz de bu deyip beni o civarda bulunan bir arabanın içine ittiler. Durun yahu, dedim, ne oluyorsunuz? Telâşlanma, diye cevap verdiler, seni Dublin'e götürüyoruz. Intelligence Servisimiz tarafından sorguya çekileceksin...

PAT — (Seyirciye) Intelligence Servis? Bekle yakında göreceksin kendilerini... Einstein, sen unutulmuş bir dahisin...

LESLIE — Ne zaman karşılarna çıkacağım?

PAT — Yarın sabah...

LESLIE — Ne soracaklar bana?

PAT — Bazı sorular.

LESLIE — Son dileğimi galiba...

GILCHRIST — (Şarkı söyleyerek)

Geleceğinizi sevin...

HERKES — Yeter be! Sıktın!

PAT — Haydi bakalım, siz de dairenin içine... Yallah!

GILCHRIST — İtmeyiniz beni Bay Pat. Uzun zaman şan dersi aldığımı bilmenizi isterim...

PAT — Hocanız her halde tenekecinin biriydi...

GÖNÜLLÜ — (İkınarak) Hay Allah kahretsin. Gene başladı. Birayı fazla kaçırdın galiba...

PAT — Ne duruyorsun öyleyse? Yolu biliyorsun...

GÖNÜLLÜ — Bir saniye!

(Tuvalete koşar. Bir an, Pat daireye yaklaşır.)

PAT Leslie!

LESLIE — Bırakın beni! Rahatça ölmek istiyorum.

PAT — Masanın altına bak.

LESLIE — Eee, ne olmuş?

PAT — Ne görüyorsun?

LESLIE — Bazı şişeler...

PAT — Boş şişeler...

COLETTE — (Anlıyarak) Ben de öyle susadım ki...

PAT — Şişeler boş ve kadınlar susamış. Doğru mu buluyorsun bunu?

LESLIE — Ne yapayım yani?

PAT — Ne yapacaksın. Kıpırda biraz. Yürü! Boş şişeleri yüklen ve gidip yenilerini satın al. Hesaba yazdırırsın. Tam sokağın köşesinde bir bakkal göreceksin. Eğer orası kapalıysa senin için başka bir şans var. Bu saatte sağdaki ikinci sokağa saptıktan başka çare yok... Orada belki açık bir dükkân bulursun... Ama... belki... Diyorum; Anladın mı?

LESLIE — Vay anasına... demek... Sağdaki...

PAT — İkinci sokak...

(Leslie birden anlıyarak kapıya doğru koşar. Fakat çok geçtir. Gönüllüyle karşı karşıya gelir.)

GÖNÜLLÜ — Kıpırdama! Ulan bu ne demek? Gözünü kör mü be! Herif tüyüyor...

PAT — Haaz'roll! Sağa dön! İleri marş! Dairenin içine.

(Şimdi dairenin içinde üç kişidirler.)

GILCHRIST — Ay! Siz! Sakın elinizi sürmeyin bana...

GÖNÜLLÜ — Sevsinler...

LESLIE — Şu bira satın alma hikâyesiyle başıma belâ açıyordunuz! Dışarıya adımımı atar atmaz beynime bir kurşun yiyecektim, değil mi?

PAT — Budala! Otur yerine! Siz de Gilchrist, oturun...

LESLIE — Pekâlâ... Ben de size bir İngilizin sırasında bir İrlanda'lı kadar iyi bir şekilde ölmesini bildiğini göstereceğim...

COLETTE — (Şarkı söylemeğe başlar)

Kar yağabilir Temmuzda

Noelde gök gürleyebilir...

LESLIE — Biliyor musunuz, aslında sivi seviyorum. Hepinizi.. Hatta burada eğlendiğimi bile söyleyebilirim.

(O da Colette'in şarkısına katılır, az sonra herkes bu şarkıyı alçak sesle söyler.)

GILCHRIST — Leslie?

LESLIE — Efendim!

GILCHRIST — Sevgili yavrucuğum...

LESLIE — Ne istiyorsunuz?

GILCHRIST — Bıkmıyorum. Unuttum. Bay Pat, bana bir kadeh daha içki verebilir misiniz?

MEG — Sakın ha Pat. Görmüyor musun zaten dut gibisi...

GILCHRIST — N'apalım... Bu sizin odanız mı delikanlı? Ne güzel oda, ne güzel yerleştirilmiş. Tertemiz... Yüreklere ısıtılmış... Çocuklar ikişer ikişer yatırılmış her odada... Aaaah! Ah!

LESLIE — Anacığım, madem o kadar iyi yürekli bir insansınız, öyleyse söyleyin: Ne zaman öldürecekler beni?

MEG — Yanlış ata oynamışsın...

LESLIE — Hiç değilse bir kaç yıl daha geçseydi...

GÖNÜLLÜ — Bu sana işlerimize burnunu sokmanın ne demek olduğunu öğretir...

LESLIE — Dediklerinizden hiç bir şey anlamıyorum.

GÖNÜLLÜ — Üzülme, yakında anlarsın...

(Prenses Grace, Rita ve Mulleady merdivenlerden inerler.)

GILCHRIST — Eustache...

MULLEADY — Evet, Ta kendisi. N'olmuş...

GILCHRIST — Ne yapıyorsunuz bu garip kişilerle beraber...

MULLEADY — Bana mı söylüyorsunuz? Bayan Gilchrist?

GILCHRIST — Cevap verin...

MULLEADY — Uzun uzun düşündüm. Sonra yüreğimi bu genç kıymere açmağa, onlarla birleşmeğe karar verdim. Onlar da beni aydınlattılar... Kendileriyle bir anlaşıma yaptık...

GRACE — Hatta barış çubuğunu bile içtik...

MEG — Bir bu eksikti!

MULLEADY — Hayatımı mahvetmenize daha fazla müsaade etmeyeceğim Gilchrist...

GRACE — Cennetin kapısından içeri onunla beraber giremeyeceksin, canımın içi! Oh ya!

GILCHRIST — Gözlerinizi yumun Leslie! Böyle şeyleri görmek namuslu çocukların terbiyesini bozar.

MULLEADY — Şimdi de durumun ne olduğunu henüz anlayamıyanlar için ben ve arkadaşlarım size antik bir şarkı söylüyeceğiz...

(Prenses Grace, Rita ve Mulleady «Sokrat'ın zamanı» adlı şarkıyı söylerler. Küçük bale.)

Eski Yunanda Sokrat

Türk hamamında banyosunu alırken

Her tarafta duman tütüyordu, her tarafta hu-huu..

Karnını ovalayıp ensesini kaşırken

Önünü ovalayıp

Görsini kaşırken!

Bu işte biz haklıyız, çünkü sizden farklıyız

Sizden farklıyız, çünkü bu işte biz haklıyız...

Shekhespare küçükçük sevgilisine

Döktürmüştü bir sone

Fakat hiç bir zaman bilemedi de
Başı nerede şlrin kıcı nerede
Bir kaç mısra okuyup baştan
İğl bitiriverdi kıktan
Bızlz bız Romeoyla Jüllette
Sen benim Juliete'ım ben senin Rome'on
Ben senin Rome'on, sen — benim Jüllet'im.
Bu işte bız haklıyız, çünkü sizden farklıyız
Sizden farklıyız, çünkü bu işte bız haklıyız...

(Şarkının sonunda Teresa girer.)

TERESA — Leslie!

GRACE — Ne istiyorsun ondan?

TERESA — Onu bir kere daha görmek.

PAT — Pakâlâ. Sana bir şans daha verelim. Işıkları kapatın!

(Karanlık. Yanlız küçük bir ışık Leslie ile Teresa'yı aydınlatır)

TERESA — Leslie!

LESLIE — Evet?

TERESA — Seninle konuşmak için bir kaç dakikadan fazla vaktimiz yok.

LESLIE — Öyleyse acele et. Beynime bir kurşun yediğim zaman, seni dinleyecek halim kalır mı bilmem?

TERESA — Bir bardak çay ister mısın?

LESLIE — Daha şimdî bir fıçı bira içtim.

TERESA — Ben de sanıyordum ki, belki senin de bana söylemek istediğin bir şeyler vardır... Ne bileyim, benim bilmem gereken birşeyler...

LESLIE — Saat kaç?

TERESA — Az önce on bir buçuğu vurdu...

LESLIE — Şimdi arkadaşlar baldan çıkıyorlardır... Bizim memlekette. İngiltere'de, bu saat, sarhoş ihtiyarların sokağa döküldükleri saattir. Bir yandan sallana sallana yü-

rılırler, bir yandan da evde kendilerini bekleyen karılarını yatıştırmak için nasıl bir hikâye uyduracaklarını düşünürler...

TERESA — Burada da aynı hikâye, Leslie.

LESLIE — Her yerde aynı. Bütün ülkelerde... Belki de bütün yıldızlarda...

TERESA — Ne yapabilirim senin için?

LESLIE — Hiç bir şey. Yapılacak bir şey kaldı. Onu da tek başıma yapacağım. (Bir an) Eğer öteki dünyada Belfast'taki oğlanla buluşursak, onunla iyi anlaşacağımızı sanıyorum. Birlikte yeryüzünde olup bitenlerle hayli mat-rak geçeriz her halde...

TERESA — Leslie! Köşedeki pastacı belki açıktır. İstersen... İstersen gidip...

LESLIE — Pasta yiyecek halin var mı? Şanslısın...

TERESA — Hayır. Demek istiyorum ki...

LESLIE — Ne?...

TERESA — Yani...

LESLIE — Yani polislere haber mi vereceksin?

TERESA — İster mısın? Haber vereyim mi?

LESLIE — Yapar mısın?

TERESA — Evet...

LESLIE — Teresa! Belki... Şansım yardım eder de buradan kurtulursam... Armagh'a beni görmeye gelir mi-sin?

TERESA — Gellirim Leslie. Elbet gellirim...

LESLIE — İstiyorum ki kışlada bütün arkadaşlarım sana baksınlar! Hepsinin de yataklarının başı ucuna astık-ları bir fotoğraf vardır. Sevgililerinin, nişanlılarının, ya da karılarının fotoğrafları. Benim yatağımın başı ucuna asa-cak bir fotoğrafım hiç olmadı. Belki şimdi seninkini asabi-lirim... Sonra iznini çıktığımda birlikte Picadilly'e gidebili-riz... Danseder eğleniriz...

TERESA — Ben kendi masraflarımı ödeyebilirim...

LESLIE — Olur mu öyle şey?

TERESA — Göreceksin Leslie! Geleceğim! Yemin ederim!

(Çıkar. Gilchrist girer.)

GILCHRIST — Ne oluyor? Ne yapacaksınız bu zavalh çocuğa? Ah! Leslie, hâlâ burada mısınız? Tanrı sizi korusun! Bakın size bir resim getirdim...

LESLIE — Teşekkür ederim, güzel bir kadın!

GILCHRIST — Bu, benim resmim Leslie. Tanımadınız mı?

LESLIE — Ne? Siz mi?

GILCHRIST — Evet.

LESLIE — Çok teşekkür ederim. Ama artık gidip yatsanız iyi edersiniz. Biraz sonra kıyamet kopabilir burada...

GILCHRIST — Hayır, hayır. Buradan bir yere kıpırdamam. İsa peygamber de gök yüzüne uçarken yanında yüzlerce bakire vardı...

SUBAY — (Girer). Ne arıyorsunuz burada? Dışarı!

GILCHRIST — Ah! Beni korkuttunuz?

(Leslie'ye bir öpücük gönderir ve çıkar.
Subay da öteki taraftan kaybolur.)

LESLIE — (Yalnız) Yarabblım! Acaba sokağı geçecek zaman bulabilecek mi? Acaba haber verebilecek mi? Polisleri bulabilecek mi. On binde bir bile şansım yok. Çabuk, çabuk Teresa! Şu orospu sokağı bir geçebilsen!... Yarabblım! Meraktan gebereceğim...

(Birden bir sılâh sesi. Leslie kendini yere atar. Alarm düdükları gürültüler...)

MEG — İşte olacağı buydu. Polisler... Geliyor! Pat! Pat! Neredesin?

PAT — Yere yat! Basıldık...

MEG — Teresa nerede?

PAT — Bilmiyorum.

MEG — Ah, kaltak! Muhakkak o gammazladı.

PAT — Yanılıyorsun! Yapmaz bunu!

MEG — Bulaşık bezi suratlı! Eğer buraya gelebilirse kevgir gibi delik deşik edeceğim onu...

PAT — Yere yat diyorum... Yoksa kendin delik deşik olacaksın...

(Dışarda bağrışmalar ve silâh sesleri.)

MEG — (Leshe'ye) Bütün bu kalleslikleri sen soktun onun kafasına, değil mi? Pıs İngiliz, üstelik de o kadar biramızı içtin...

(Pencerelerin altında tüfek sesleri... Kendilerini yere atarlar. Birden dışardan Mulleady'nin sesi duyulur.)

MULLEADY — Bu taraftan! Işık tutun! Çatıyı aydınlatın!

MEG — Vay inek! Mulleady herifi, ha! Olur şey değil..

MULLEADY — Altı kişi bacaların arkasına! Ötekiler benimle gelsin. Çabuk olun biraz!

PAT — Duyuyor musun? Ah deyyus! Hep senin küçük orospuların yüzünden. Yaptıklarından nasıl da memnundurlar...

(Prenses Grace, arkasından Colette: Shirley silâhlarla merdiveni inerler. Rita ve Baba, şaşkın, çılgınlık atarak geriden gelirler.)

GRACE — Buradan kızlar! Bodruma; Onları arkadan sokarız içeri...

COLETTE — Şenlik için herkes yerine...

GRACE — Başlarınıza dikkat!

(Bir patlama. Meg kaçar)

RITA — İmdat! Neredesiniz? Beni bekleyin. Beni bekleyin! Karanlığın içinde beni yapa yalnız bırakmayın...

MULLEADY — Işık! Işık! Yoksa bir bacağımızı kıracağız...

PAT — Bodrumdan imkânı yok geçemezler. Bir piyano, bir papağan, altmış cilt de Ansiklopedi Britanic var. İmkânı yok geçemezler...

(Aydınlatma fişeği. Monsenyör gaydasıyla girer.)

Yere yatın generalim...

MONSENYÖR — Neden yatacak mıyım?

PAT — Yere yatın yoksa ödüğünüzün resmidir.

MONSENYÖR — Ne oluyor, Patrick?

PAT — Her şey yeniden başlıyor generalim... Tıpkı 1916 daki gibi...

MONSENYÖR — Nasıl?

PAT — İşte İngilizler, buradalar.

MONSENYÖR — Ne? İngilizler mi?

PAT — İngilizler!

MONSENYÖR — Beyaz atım nerede?

PAT — Burada yok. İsterseniz benimkini veririm...

MONSENYÖR — Olmaz! Beyaz atımı getirin.

PAT — Önce yere yatın, tanrı aşkına...

MONSENYÖR — Siperler ne tarafta?

PAT — Kuşatıldık generalim. Vatandaşlar siperlerde mevzilerini aldılar. Mulleady alçağı düşman tarafına geçti. Eğer hainler olmasaydı, bu işlerin sonu gelmezdi...

MONSENYÖR — Düşman bir gedik verirse derhal Merkez Kumandanlığına haber verin...

PAT — Tıpkı Derby yarışı gibi. Bu gün bütün atlar koşuyor...

MONSENYÖR — Ya şu subay nerede?

PAT — Kayıp, toz oldu...

MONSENYÖR — Düşman önünde askerden kaçmak, ha!

PAT — Galiba öyle!

MONSENYÖR — Yarın kurguna dizebilirsiniz...

PAT — Baş üstüne!

MONSENYÖR — Ya tutsak?

PAT — Şimdilik kolundan tutuyorum, ama uzun zaman tutabileceğimi pek sanmam...

(Mitralyöz sesleri. Farlar. Ötekilerde koşarak merdivenleri inerler.)

COLETTE — Geliyorlar... Geliyorlar!

GRACE — Yandık. Bay Pat! Yarabbım! Ne olacak halımız...

MONSENYÖR — (Yalnız başına bir köşede) İrlanda için! İleri!

COLETTE — Kendimizi kurtaralım, mutfak tarafından!

MONSENYÖR — İleri dedim! Ateş! Kıyasıya! Düşmanı iyice görmeden tetiğe basmayın!

(Yeniden patlamalar)

MULLEADY — Buluşuruz! Biz kapının arkasında bekliyoruz...

MONSENYÖR — Yaşasın cumhuriyet! Sinn fein! Sinn fein, amhain? İleri!

(Ateş sesleri, Monsenyör saklanır. Meg çığının bir şekilde içeri girer...)

TERESA — (Dışarıdan) Kapıyı açın!

PAT — Eğer girerseniz rehini kurşuna dikeriz...

TERESA — Leslie! Benim! Teresa! Kurtar kendini! Kurtar kendini! Koş!

LESLIE — Geliyorum Teresa...

(Kapıya doğru koşar, bir sılâh sesi. Vurulur. Sahnenin önüne düşer. Kapı kırılır, bir çavuş arkasından Mulleady ile Teresa girerler).

ÇAVUŞ — Eller yukarı... (Pat hariç herkes itaat eder. Başka polisler de girerler.) Eller yukarı!

MEG — Şu tüfeği elinden bırak. Yoksa tekmeyle yer-

(Pat itaat eder.)

MONSENYÖR — Kim oluyorsunuz siz? Ben burada evimdeyim. İrlandada...

ÇAVUŞ — Polis! Eşyalarınızı hazırlayın. Bu sefer kuruluş yolunuz yok. Anlaşıldı mı? Hepiniz kodese...

TERESA — Leslie! Leslie nerede?

MEG — Sersem!

GRACE — Biliyorum. Bir dakika önce buradaydı...

TERESA — Oh! Tanrım!

((Leslie'nin vücudunu görür))

MEG — Bu halde pek uzağa gidemez.

PAT — Ölmüş! Kimlik kartını alabilirsiniz...

GRACE — Ah zavallı! Zavallı çocuk...

TERESA — Suç bende değil, Leslie, bende değil...

GRACE — Bu da ne? Bir madalyon? Katolik miydi?

MEG — Katolik mi? Bir İngiliz?

TERESA — Ben değilim... Geç kaldıysam suç bende değil. Biliyorsun.. Onlara ihanet edemezdim...

ÇAVUŞ — Üzerini örtün...

TERESA — Dokunmayın ona!

(Leslie'nin üzerine bir örtü örterler.)

TERESA — Oh! Leslie! Leslie!

MEG — Haydi, ağlama! Ağlama! Biliyorsun, kimse onun ölmesini istememişti...

TERESA — Ama, yine de öldü...

(Subay ve gönüllü bir polis tarafından itile kakıla girerler. Kadın kılığındadırlar.)

SUBAY — Kim bu?

MULLEADY — Rehininiz. Az önce öldü...

(Sessizlik)

TERESA — Yabancı bir toprak üzerinde öldü. Evin-

deyse onu bekleyen kimsesi yoktu. Seni hiç, hiç unutmıyacağım Leslie... Hayatımın sonuna kadar. Rahat uyu. Rahat uyu sevgilim...

(Ayağa kalkarlar. Bütün oyuncular sırtlarını seyirciye dönerler. Leslie ağır ağır yattığı yerden doğrulur, sahnenin ortasına gelir: «Cehennemin Çanları» şarkısını söyler.)

LESLIE — Kara çanları cehennemin
Çalar çalar, çalar sizin için
Bütün zebanileri cehennemin
Bekler, bekler, bekler sizin için
Sizin için yığt kışlar, benim için değil
Ben işimi bitirdim yeryüzüyle
İşimi bitirdim yeryüzünün kaptanları, krallarıyla

Sen bombaları yapan
Sen bombaları atan
Kara çanları cehennemin
Çalar çalar, çalar senin için!
Eğer rastlarsanız bir yerde anneme
Söyleyin içsin bir kadeh sıhhatime.
Hayırlı geceler! Selâmlarım hepinizi
İsterim evinize dönünce biraz düşünmenizi
Geriye kalan, geriye kalan: Sessizlik.

İ Z L E M

TOPLUM SORUNLARI DİZİSİ

- 1 - Faşizm — Dr. Murat Sarıca, Rona Aybay (200 Kırş.)
- 2 Kalkınma ve Türkiye — Dr. İsmet Giritli (800 Kırş.)
- 3 — Modern Toplumda Kadın — Dr. Bedia Akarsu (150 Kırş.)
- 4 Toplum ve Sanat
Jean Freville - Asım Bezirci (250 Kırş.)
- 5 — Sosyal Sınıfların Psikolojisi
Maurice Halbwachs - Şerif Hulusi (Çıkıyor)

SANAT DİZİSİ

- 1 — Aç Harmanı (Hikâyeler) — M. Başaran (200 Kırş.)
- 2 — Vatandaş Oyunu (Oyun) — Genç Oyuncular (250 Kırş.)
- 3 — Übü (Oyun) (İkinci basılış)
Alfred Jarry - Asaf Çiyltepe (250 Kırş.)
- 4 — Başkalarının Kellesi (Oyun) (Tükenmiştir)
Marcel Ayme - Atilla Tokath (400 Kırş.)
- 5 Aslan Asker Chveik (Oyun)
Jaroslav Hasek - Selâhattin Hilav (250 Kırş.)
- 6 — Bir Derleme Bir Oyun
Bertolt Brecht - Teoman Aktürel (200 Kırş.)
- 7 Bu Kadar Değilim (Hikâyeler)
Saadet Timur (300 Kırş.)
- 8 — Galile (Oyun)
Bertolt Brecht - Adalet Cimcoz (500 Kırş.)
- 9 Kayıp Mektup (Oyun)
Ion Luca Caragiale - Selâhattin Hilav (300 Kırş.)

Y A Y I N L A R I

10	Karaların Memetleri, Hamdi ve Hamdi (Oyun)
Cahit Atay	(400 Krş.)
11	Gizli Ordu (Oyun)
Brendan Behan - Güner Sümer	(300 Krş.)
12	Canlı Maymun Lokantası (Oyun)
Güngör Dilmen	(250 Krş.)
13	Çarmıhtaki Yeni Mehmet (Şiir)
Yılmaz Gruda	(250 Krş.)
14	Otelci Kadın (Oyun)
Carlo Goldoni - Coşkun Tunçtan	(250 Krş.)
15	Sezuan'ın İyi İnsanı (Oyun)
Bertolt Brecht - Adalet Cimcoz	(Çıkıyor)
16	Puntila Ağa ile Uşağı Matti (Oyun)
Bertolt Brecht - Adalet Cimcoz	(Çıkıyor)
17	Arturo Ui (Oyun)
Bertolt Brecht - Başar Sabuncu	(Çıkacak)
18	Öfke İşçisi (Şiir) — TEO	(Çıkacak)
19	Andorra (Oyun)
Max Frisch - Sevgi Nutku	(Çıkacak)
20	Ana Hanım Kız Hanım (Oyun)
Cahit Atay	(Çıkacak)
21	Sanatta Hayatım
Stanislavski Zeynep Tekeli	(Çıkacak)
22	Ey Mutsuzlar (Şiir)
Bertolt Brecht - TEO	(Çıkacak)

TAŞLAMA DİZİSİ

1	— Hiyeroglif (Karikatür) — Turhan Selçuk	(Çıkacak)

Olaylara, insanlara alaycı bir açıdan bakan Brendan Behan'ın, bu oyununda, en ciddi konuları bile nasıl gülünç duruma soktuğunu görüyoruz. Oyunda genel olarak herşeyi hafife alan, gülünç, bir yerden sonra anlamsız gören bir taşlama özelliği çok ağır basar. Bu anlayış içinde gelişen «Gizli Ordu», her durumu eğlenerek gözleyen bir yazarın kendisiyle bile alay ettiği bir güldürüdür.

300 Krs.